

SBORNÍK ABSTRAKTŮ

ABSTRACT PROCEEDINGS

11. ROČNÍK MEZINÁRODNÍ VĚDECKÉ KONFERENCE – ICOLLE 2019

11th INTERNATIONAL CONFERENCE OF LIFELONG LEARNING – ICOLLE 2019



ALENA BENDOVÁ, MICHAL ŠIMÁNĚ (Eds.)

**Mendelova univerzita v Brně
Brno 2019**

Mendelova univerzita v Brně

- MENDELU
- Institut
- celoživotního
- vzdělávání

- MENDELU
- 1919—2019
- 100 let
-

Sborník abstraktů z mezinárodní vědecké konference ICOLLE 2019

Abstract proceedings of International scientific conference ICOLLE 2019

Pod záštitou:

prof. Ing. Danuše Nerudová, Ph.D., rektora Mendelovy univerzity v Brně
JUDr. Bohumila Šimka, hejtmána Jihomoravského kraje
Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy ČR

Editoři:

Alena Bendová, Michal Šimáně

Mendelova univerzita v Brně, 2019

ISBN 978-80-7509-673-9

Obsah:

Contents:

Plenární přednášky/Keynote speakers

1. Prof. Dzintra Iliško, PhD

Dealing with the Sustainable Education as a 'wicked' Issue from the Complexity Framework

2. Dr. Inž. Sylwia Badowska, PhD, Mgr. Liwia Delinska

Technological competences of the elderly people over time. Empirical research on the women at the age of 60 and over in Poland

3. Leslie Blanchard, Ph.D.

The Leadership Development Institute in Education at Louisiana State University

4. Ing. Sylvie Formánková, Ph.D.

Společenská odpovědnost a udržitelnost v terciárním vzdělávání – příklady dobré praxe
Social responsibility and sustainability in tertiary education - examples of good practice

5. Mgr. Vladimír Hulík

Je v regionálním školství v blízké budoucnosti udržitelný průměrný počet žáků na učitele?
Is the average number of pupils per teacher sustainable in regional education in the near future?

Příspěvky v sekcích/Sessions speakers

1. Mgr. Petr Adamec, Ph.D.

Image vzdělávací instituce pohledem studentů učitelství
Image of educational institution as viewed by students of teaching

2. Mgr. Hana Bartoňková, Ph.D.

Metodika analýzy vzdělávacích potřeb v neformálním vzdělávání dospělých
Methodology for Analysis of Needs in Non-formal Adult Education

3. Mgr. Mária Benková, PhD.

Názory študentov so špecifickými potrebami Technickej univerzity v Košiciach na vybrané aspekty podporného systému

Special-needs students' opinions about the support system at the Technical University of Košice

4. Mgr. et Mgr. Jan Beseda, Ph.D., Mgr. Michaela Šmídová, Ph.D.

Rozvoj sociálních kompetencí v rámci vysokoškolského vzdělání pro udržitelnou budoucnost
Developing social competences in higher education for sustainable future

5. Ing. Eleonóra Černáková, Ph.D., Ing. Jozefína Pokrývková, Ph.D.

Študenti so špecifickými potrebami vo výučbe na vysokej škole
Students with specific educational needs in university education

6. Mgr. Mária Ďurkovská, Ph.D., Mgr. Michal Kentoš, Ph.D.

Perspektívy slovenského národnostného školstva v Maďarsku
Perspectives of Slovak National Education in Hungary

7. PhDr. Lenka Emrová

Rozvoj sociálních kompetencí lékaře
The Development of doctors social competencies

8. PhDr. Bohumír Fiala

Další profesní vzdělávání z pohledu systémů řízení kvality
Continuing vocational training in terms of quality management systems

9. doc. Dr. Ing. Hana Filipczyková

Využití znalostí z účetnictví a daní v učitelské praxi
Utilization of accounting and tax knowledges in teaching practice

10. PhDr. Renata Hajná, Ph.D.

Vzdělávání dospělých při výkonu pěstounské péče
Education of adults due the performance of foster care

11. Mgr. Lucia Heldáková

Udržateľnosť výučby etickej výchovy na Slovensku (minulosť, súčasnosť, budúcnosť)
Sustainability of Ethic Education Teaching in Slovakia (Past, Present, Future)

12. Mgr. Lucia Heldáková

Udržateľnosť a obmedzenia (slovenského) národného naratívu u Slovákov z Dolnej zeme (minulosť, súčasnosť, budúcnosť)

Sustainability and Restrictions of (Slovak) National Narrative in Slovaks awareness from the Lower Country (Past, Present, Future)

13. doc. PhDr. Petr Hlad'o, Ph.D.

Kariérová adaptabilita absolventů ve středním odborném vzdělávání v době jejich přechodu ze školy do práce: role demografických a školních proměnných

Career adaptability of VET graduates in the period of school-to-work transition: The role of demographic and school-related variables

14. Mgr. Zlata Hokrová, Ph.D.

Umělá inteligence v celoživotním vzdělávání aneb učitel jako ohrožený druh?

Artificial Intelligence in Lifelong Learning or Teachers as Endangered Species?

15. Ing. Marie Horáčková, Ph.D., Mgr. Alena Bendová, Ph.D.

Pohled studentů učitelství praktického vyučování a odborného výcviku na průběh pedagogické praxe

The opinion of „Teaching of Vocational Subjects and Practical Training” students on the practice teaching process

16. Mgr. Jakub Chochola

Komparace vzdělávacích systémů v České republice a ve Švédsku

Comparison of educational systems in Czech Republic and in Sweden

17. Mgr. Dita Janderková, Ph.D.

Specifické poruchy učení a chování z pohledu kvalitativní metodologie

Specific learning and behavioural disorders in terms of qualitative methodology

18. Mgr. Kamil Janiš, Ph.D., doc. PhDr. Jitka Skopalová, Ph.D.

(Ne)dostupnost vzdělávacích aktivit pro seniory na příkladu virtuálních univerzit třetího věku

(In)availability of educational activities for the elderly, for example, virtual universities of the third age

19. Mgr. Petra Jeřábková, Ph.D.

Hodnocení kurikula z pohledu jeho adresátů

The Evaluation of Curriculum from the Perspective of its Addressees

20. doc. MUDr. Petr Kachlík, Ph.D.

Prevence rizikového chování závislostního typu na vybraných středních školách

Prevention of risky addictive behavior at selected secondary schools

21. RNDr. Mgr. Ing. Mgr. Bc. Jaroslav Lindr, Ph.D.

Kvalitní výukou společenskovedních předmětů na technické univerzitě na cestě k větší úspěšnosti absolventů

Through the quality teaching of social sciences at technical university on the way to greater success of graduates

22. PhDr. Radka Löwenhöfferová, MBA

Profesní kompetence jako výsledek vzdělávání

Vocational competencies as a result of education

23. Ing. Peter Marinič, Ph.D., Mgr. Pavel Pecina, Ph.D.

Finanční vzdělávání na základních a středních školách

Financial education at primary and secondary schools

24. Jana Merunková

Produkt vzdělávacího procesu: člověk skutečně dospělý aneb O finanční gramotnosti v širších souvislostech

The Product of the Teaching Process: A Man Really Grown-up or Financial Literacy in a Broader Context

25. PhDr. Lenka Motlová, Ph.D., Mgr. Ing. Renata Švestková, Ph.D.

Edukace seniorů 65+ žijících v domácím prostředí v kontextu prevence sociálního vyloučení

Education of 65+ Seniors Living in Home Environment in the Context of Prevention of Social Exclusion

26. Mgr. Bc. Klára Hedvika Múhlová

Spolupráce přírodních, technických a humanitních věd, a věd o umění, v inovačním vzdělávání pro znalostní společnost, v současných institucích terciárního vzdělávání

Cooperation Between Arts, Sciences and Humanities in the Practice of Innovative Learning for Knowledge

27. PhDr. Jiří Nesiba, Ph.D., doc. PhDr. Josef Smolík, Ph.D., MBA, LL.M

Levá a pravá mozková hemisféra při zlepšování paměti pomocí imaginace

Left and right brain hemispheres by improving memory through imagination

28. PhDr. Irena Petra Nováková

Motivace – hybatel vzdělávacího procesu nejen v oblasti celoživotního vzdělávání

Motivation – engine not only in the lifelong learning process

29. PhDr. Jiřina Novotná

Udržení kvality realizace vzdělávacího programu dalšího profesního vzdělávání po ukončení projektu

Maintaining the quality of professional training programs in adult education after project completion

30. doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D., Sheri Leigh Kingsdorf, Ph.D.

Profesní vzdělávání behaviorálních analytiků: využití metody Behavioral Skills Training

Professional Education of Behavior Analysts: Using Behavioral Skills Training Methods

31. PaedDr. Adriana Pavlikovská

Vzdělávání v oblasti osobnostně – sociálního rozvoje

Education in the area of personality - social development

32. Mgr. Pavel Pecina, Ph.D., Ing. Nikola Straková

Inovace výuky didaktik odborných předmětů a praktického vyučování v kontextu požadavků současné doby

Didactics of vocational subjects, didactics of practical teaching, innovation of teaching, transdisciplinary didactics, didactic case reports

33. Ing. Daniela Petříková, PhD.

Kvalifikačné štandardy povolania učiteľ profesijných (odborných) predmetov strednej školy

Qualification Standards of a Teacher of Vocational Subjects at a Secondary Vocational School

34. Mgr. Martin Pírko, Mgr. Miroslav Bielik, Mgr. Jiří Čeněk, Ph.D., Mgr. Jaroslav Točík

Cesta k objektivnějšímu zjišťování sociálního znevýhodnění u studentů: pilotní studie posuzovací škály pro učitele

Towards a more objective evaluation of social disadvantage of students: a pilot study of the assessment scale for teachers

35. PhDr. Miroslav Poláček, PhD.

Strategie a metody práce so študentmi so špecifickými potrebami

Strategies and methods of working with students with specific needs

36. PhDr. Věra Radváková, Ph.D.

Vzdělávací systém jako rizikový faktor rozvoje informační společnosti

The education system as a risk factor of the development of the information society

37. Mgr. Bohdana Richterová, Ph.D., Mgr. Bc. Hana Kubíčková, Ph.D.

Osobnostně sociální rozvoj jako spontánní produkt akčního výzkumu

Personality and Social Development as a Spontaneous Product of Action Research

38. Mgr. Katarína Rozvadská

Netradiční studenti studující pedagogické obory v ČR: typologie a charakteristiky

Non-traditional students studying for educational degrees in Czech Republic: typology and characteristics

39. Mgr. et Mgr. Jana Rybanská, PhD.

Budúcnosť vzdelávania spotrebiteľov v oblasti plytvania potravinovými zdrojmi

Future of the food waste education of consumers

40. Mgr. Ing. Erik Selecký, PhD.

Význam pohybových aktivít 50+

The importance of physical activities 50+

41. doc. PhDr. Jiří Semrád, CSc., PaedDr. Milan Škrabal

Vzdělávání jako živý dialog s minulostí

Education as a living dialogue with the past

42. doc. PhDr. Markéta Švamberk Šauerová, Ph.D.

Analýza náchylnosti studentů vysokých škol k výskytu syndromu vyhoření

Analysis of the predisposition of university students to the occurrence of burnout syndrome

43. Mgr. et Mgr. Michal Šimáně, Ph.D., Mgr. et Mgr. Lenka Kamanová, Ph.D.

Neprozkoumaná minulost – střední odborné školství v socialistickém Československu jako jeden z možných zdrojů poznání současného vývoje odborného vzdělávání

Unexplored past – secondary technical schools in socialist Czechoslovakia as one of the possible sources of the current development of vocational education

44. Ing. Dita Štyvarová, Bc. Zdeňka Kašpárková

Kompetenční vybavenost studentů oboru sociální práce

Core Competency of Social Work Students

45. Mgr. Ing. Renata Švestková, Ph.D., PhDr. Lenka Motlová, Ph.D.

Vzdělávání seniorů 65+ v oblasti finanční gramotnosti

Financial literacy education for seniors 65+

46. Prof. Dr. Ing. Peter Toth Ph.D., dr. habil. PaedDr. Kinga Horvath Ph.D.

Adaptation of the Hungarian version of the QTI questionnaire

47. Mgr. Kateřina Trnková, Ph.D., Mgr. Libor Juhaňák, Mgr. Alica Rétiiová

Metodické orgány ZŠ a SŠ: charakter činností a vzdělávací potřeby členů

Methodological bodies at primary and secondary schools: character of their activities and educational needs of their members

48. RNDr. Ing. Eva Urbanová, doc. PhDr. Jana Marie Šafránková, CSc.

Analýza kompetencí ředitelů škol v kontextu udržitelnosti vzdělávání v reflexi praxí na katedrových školách v České republice

Competence analysis of school's principal in the context of sustainability of education in reflection of practice at departmental schools in the Czech Republic

49. Ing. Tatiana Varadyová, PhD.

Návyky pri programovaní cyklov

Loops programming habits

50. PaedDr. Silvia Virághová, PhD.

Výučba techniky na ZŠ podporovaná prostriedkami IKT

Teaching technology at primary school supported by ICT means

51. Mgr. Marek Volf

Profesní vzdělávání v automobilovém průmyslu na základě aplikace moderních technologií a inovací

Vocational education in the automotive industry based on the application of modern technologies and innovations

52. Mgr. Martin Vrubel, Ph.D.

Fyzická přístupnost základních škol v kontextu inkluzivního vzdělávání

Physical accessibility of primary schools in the context of inclusive education

53. PaedDr. Tímea Šeben Zat'ková, PhD.

Vybrané problémy vysokoškolského vzdelávania – námety na riešenie v kontexte analýzy záverečných prác z kurzu vysokoškolskej pedagogiky

Selected Problems of Higher Education - Suggestions for Solution in the Context of Analysis of the Final Theses from the higher education Pedagogy Courses

54. Mgr. et Mgr. Lucie Zlámalová

Začíná to už ve škole mateřské...

It starts already in Kindergarten...

Plenární přednášky/Keynote speakers

DEALING WITH THE SUSTAINABLE EDUCATION AS A 'WICKED' ISSUE FROM THE COMPLEXITY FRAMEWORK

Prof. Dzintra Iliško, PhD, Daugavpils University, Faculty of Education and Management, Center of Sustainable Education, 13 Vienības Street, Daugavpils, LV-5401, Latvia, email: dzintra.ilisko@du.lv

Abstract

There is a high imperative worldwide to make transition towards a sustainable education. The current mode of dealing with educational issues proved to be unsustainable and dealing with many educational wicked issues requires a new complex adaptive framework. Old paradigms and approached in approaching new generations do not work any longer. In Latvia, like in many other countries educational reforms are taking place towards reorienting education towards the aim of sustainable education. Sustainable education is seen as an alternative to general educational paradigm, that enables the fundamental reorientation of educational aims and education as a whole toward reaching more sustainable world (Huckle, 1996). It is education advancing critical, systemic and reflective thinking, creativity, self-organization and adaptive management. Transformations in education is possible by critically reevaluating dogmatic concepts and axiomatic theories offered by a traditional science that leads to a formation of a closed system of knowledge that does not provide space for critical reflectivity and questioning. In order to tackle unsustainable issues more efficiently, one needs to apply a transdisciplinarity approach that fosters collaboration among different stakeholders leading to the development of a shared conceptual and methodological framework across disciplinary epistemologies for building more sustainable world.

TECHNOLOGICAL COMPETENCES OF THE ELDERLY PEOPLE OVER TIME. EMPIRICAL RESEARCH ON THE WOMEN AT THE AGE OF 60 AND OVER IN POLAND

Dr. Inż. Sylwia Badowska, PhD, University of Gdansk, Faculty of Management, Armii Krajowej Street 101; 81-824 Sopot, Poland, e-mail: sylwia.badowska@ug.edu.pl

Mgr. Liwia Delinska, University of Gdansk, Faculty of Management, Armii Krajowej Street 101; 81-824 Sopot, Poland, e-mail: liwia.delinska@ug.edu.pl

Abstract

The issue of competence of a technology use has become particularly important since high technology including mobile one has become an integral part of everyday life. Most often mobile technological knowledge and skills are assigned to the younger generations. Moreover, the older ones are seen as being passive in this respect due to insufficient competence in the use of advanced technological solutions and may be at risk of technological exclusion. The paper sheds a light on the issues of technological competences of the elderly women. The scientific goal concerns to define and verify over time the level of competences to use technology by women at the age of 60 and over. A smartphone was a mobile product taken into consideration to achieve the research aim. To obtain the study goal, a two stages survey was carried out at the turn of 2014-2015 and in 2018 among participants of Third Age Universities. The characteristics (quotas) covered by the research were: gender and age. To collect the primary data, the study employed the paper-and-pencil interview for targeting the smartphone users at the age of 60 and over in Pomeranian Voivodship in Poland. A statistics descriptive analysis and valuation of the level of technology competence indicator were conducted. To measure the requested level of the technological competences, an original scale was proposed, the so-called technology competence scale (TCS) with technology competence scale indicator (TCSI). The TCSI was developed basing on effort expectancy and facilitating conditions constructs derived from UTAUT and UTAUT2 (Venkatesh et al., 2003; 2012). The obtained results suggest that on the example of a smartphone, among the studied elderly women, the level of such competences is at least sufficient and even high for them to use new mobile technologies. However, the level of these competences in the population changes over time. It appears that the TCI decreases, because the longer the new technology is available on market, the later groups of users with lower level of technological competences start using it. Moreover, it seems that, a determinant of the female users' competences to use the technology is these users' getting older. It is related negatively to tendency to use the technology and probably the period of time since retirement or termination of professional activity appears to be factors relating negatively to this tendency as well. The findings show that technological competences can be supported by a long professional activity which forces women to be in constant touch with new

technological solutions applied at work at least. That may raise their technological competences generally. A longer period of professional work is an argument to avoid a female technological exclusion.

THE LEADERSHIP DEVELOPMENT INSTITUTE IN EDUCATION AT LOUISIANA STATE UNIVERSITY

Leslie Blanchard, Ph.D., Louisiana State University, Leadership Development Institute, 330 Peabody Hall, Baton Rouge, LA 70803, Louisiana, United States of America, email: lellb@lsu.edu

Abstract

The Leadership Development Institute at LSU is a Board of Regents approved institute whose mission is to offer “cutting-edge, customized, evidence-based leadership development preparation, interventions, and coaching tailored to individuals, boards, communities, and organizations in the education, youth advancement, government, non-profit and human services sector”. What it basically means is that we are taking the proven strategies that business, industry, and for-profit institutions have always implemented to make themselves and their workforce more effective, and we are delivering them to the population that needs them the most: the people that develop people. We use assessments of leadership skill to identify the strengths and weaknesses of each teacher, then we design an action plan of strategies and coach them through improving on their weaknesses and capitalizing on their strength. Data from our pilot semester shows that we are making a significant difference in the job satisfaction of our clients.

SOCIAL RESPONSIBILITY AND SUSTAINABILITY IN TERTIARY EDUCATION – EXAMPLES OF GOOD PRACTICE

SPOLEČENSKÁ ODPOVĚDNOST A UDRŽITELNOST V TERCIÁRNÍM VZDĚLÁVÁNÍ – PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE

Ing. Sylvie Formánková, Ph.D., Mendelova univerzita v Brně, Provozně ekonomická fakulta, Ústav managementu, Zemědělská 1, 61300 Brno, email: sylvie.formankova@mendelu.cz

Abstrakt

Udržitelný rozvoj je součástí společenské odpovědnosti. I přes požadavek Ministerstva průmyslu a obchodu na zapojení vysokých škol do procesu vzdělávání odborné i široké veřejnosti je přístup k výuce společenské odpovědnosti (CSR), a k tomuto konceptu obecně, značně rozdílný. Národní akční plán z roku 2016 poukazuje v této oblasti na značnou pasivitu vysokých škol. Podle tohoto dokumentu by měla problematika CSR být začleněna jako integrální součásti vzdělávacího systému. Tento pohled se v zahraničí uplatňuje přibližně od roku 2004, kdy se hovoří o tzv. třetí roli univerzit. Míní se tím dopad činnosti vysokých škol na společnost v nejširším slova smyslu. Od roku 2016 do současnosti se již situace do určité míry změnila. I přes nejednotnost přístupů lze spatřovat určitý pozitivní trend ve snaze věnovat se tomuto tématu a rozvíjet ho – ať už samostatně či ve spolupráci s jinými vysokými školami. Příspěvek uvádí příklady dobré praxe vysokých škol a konkrétních aktivit, které v rámci svého udržitelného rozvoje realizují.

Abstract

Sustainable development is part of social responsibility. Despite the requirement of the Ministry of Industry and Trade to involve universities in the process of education for the professional and general public, the approach to teaching to social responsibility (CSR), and to this concept in general, varies considerably. The 2016 National Action Plan highlights the high passivity of universities in this area. According to this document, CSR should be integrated as an integral part of the education system. This view has been applied abroad since approximately 2004, when the so-called third role of universities is mentioned. It means the impact of higher education activities on society in the broadest sense of the term. From 2016 to the present the situation has changed to some extent. Despite the heterogeneity of approaches, a certain positive trend can be seen in the effort to address and develop this topic – either alone or in cooperation with other universities. The paper presents examples of good practice of universities and specific activities they carry out within their sustainable development.

IS THE AVERAGE NUMBER OF PUPILS PER TEACHER SUSTAINABLE IN REGIONAL EDUCATION IN THE NEAR FUTURE?

JE V REGIONÁLNÍM ŠKOLSTVÍ V BLÍZKÉ BUDOUCNOSTI UDRŽITELNÝ PRŮMĚRNÝ POČET ŽÁKŮ NA UČITELE?

Mgr. Vladimír Hulík, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, Karmelitská 529/5, 118 12 Praha 1, email: vladimir.hulik@msmt.cz

Abstrakt

Demografický vývoj obecně klade vysoké nároky na optimalizaci kapacit škol v regionálním školství, a to nejen materiálních, ale také personálních. V příštích několika letech můžeme očekávat další nárůst počtu žáků na 2. stupni základních škol a poté i ve středních školách, což přinese požadavky zejména na růst počtu učitelů. Na základě jedné z variant prognózy počtu žáků v regionálním školství byl proveden odhad potřebného počtu úvazků učitelů. Další analýzou třech klíčových oblastí (současné věkové struktury učitelů; předpokládaných počtů absolventů vysokoškolských studijních programů v oblasti příslušných pedagogických věd a vnějších zásahů do systému) lze odhadnout, v jaké míře je současný systém schopen zajistit dostatek učitelů v regionálním školství v blízké budoucnosti.

Abstract

Demographic developments generally puts high demands on the optimization of the capacity of schools in regional education, not only physical, but also personnel. In the next few years, we can expect a further increase in the number of pupils in the second stage of primary schools and then also in secondary schools, which will bring in particular demands for an increase in the number of teachers. Based on one of the variants of forecasting the number of pupils in the regional education system, the necessary number of teachers' workloads was estimated. Further analysis of the three key areas (current age structure of teachers; estimated numbers of graduates in relevant educational sciences and external interventions into the system) can estimate the extent to which the current system is able to provide sufficient teachers in regional education in the near future.

Příspěvky v sekcích/Session speakers

IMAGE VZDĚLÁVACÍ INSTITUCE POHLEDEM STUDENTŮ UČITELSTVÍ

IMAGE OF EDUCATIONAL INSTITUTION AS VIEWED BY STUDENTS OF TEACHING

Mgr. Petr Adamec, Ph.D., Mendelova univerzita v Brně, Institut celoživotního vzdělávání, Zemědělská 5, 613 00 Brno, Česká republika, e-mail: petr.adamec@mendelu.cz

Abstrakt

Každá vzdělávací instituce si vědomě i nevědomě vytváří určitý obraz, prostřednictvím kterého může být objektivně i subjektivně vnímána nejen svým okolím či sociálními partnery, ale zejména budoucími a současnými studenty. Image vzdělávací instituce je velice důležitou komponentou související s komunikací školy dovnitř i navenek. Problematika image je zároveň nedílnou součástí řízení vzdělávací instituce a její autoevaluace. Studenti jsou skupinou, pro kterou má image školy velmi velký význam a je důležité se průběžně zabývat jejich názory v této oblasti, neboť s tím souvisí nejen jejich zájem o studium na konkrétní škole, předávání informací a referencí vrstevníkům, ale také budoucnost a udržitelnost studijních programů či oborů. Jednou z metod jak měřit image školy je sémantický diferencál spočívající v měření polohy image instituce na základě tzv. relevantních dimenzí. Cílem příspěvku je informovat o výsledcích průzkumu, který byl touto metodou realizován na půdě Institutu celoživotního vzdělávání Mendelovy univerzity a jeho respondenty byli studenti učitelství praktického vyučování a odborného výcviku, resp. učitelství odborných předmětů. Součástí průzkumu, který přinesl zajímavé výsledky, bylo i zjišťování vztahu respondentů ke studovanému oboru.

Abstract

Each educational institution creates consciously or unconsciously its own certain image through which it can be objectively and subjectively perceived not only by its surroundings or social partners, but especially by contemporary and future students. The image of educational institution is very important component related to school's inside and outside communication. At the same time, the issue of image is an integral part of educational institutions management and also its self-evaluation. Students are the group for which the school's image is very important and for school management is also important to keep an eye on their views about this area. Because it influences not only their interest in studying at a particular school, communicating information and referring to peers, but also the future and sustainability of degree programs or fields. One of the methods of measuring the school image is the semantic differential consisting of measuring the position of the institution's image based on so-called relevant dimensions. The aim of this paper is to inform about the results of the survey conducted

by this method at the Institute of Lifelong Learning of Mendel University in Brno and its respondents were students of practical teaching and vocational training, respectively teaching of vocational subjects. Part of the survey, which yielded interesting results, was also the survey of respondents' relationship to the field of study.

METODIKA ANALÝZY VZDĚLÁVACÍCH POTŘEB V NEFORMÁLNÍM VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH

METHODOLOGY FOR ANALYSIS OF NEEDS IN NON-FORMAL ADULT EDUCATION

Mgr. Hana Bartoňková, Ph.D., Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, Katedra sociologie, andragogiky a kulturní antropologie, Tř. Svobody 8, 77180 Olomouc, e-mail: hana.bartonkova@upol.cz

Abstrakt

Cílem příspěvku je vymežit specifika analýzy vzdělávacích potřeb v oblasti neformálního vzdělávání dospělých. Příspěvek se zaměří na vymezení oblastí neformálního vzdělávání dospělých (profesní, zájmové, občanské) a následně na metodiku analýzy vzdělávacích potřeb v tomto kontextu. Těžištěm bude nutnost odlišného metodického postupu s ohledem na příslušnou oblast neformálního vzdělávání. Základním teoretickým východiskem bude vymezení dvou klíčových termínů/konceptů a jejich kontextualizace, tzn. neformální vzdělávání, vč. vymezení jeho hlavních oblastí a modalit a analýza a identifikace vzdělávacích potřeb v kontextu neformálního vzdělávání dospělých. Neformální vzdělávání je zde vnímáno v souladu s Memorandem celoživotního učení (2000). Analýza vzdělávacích potřeb v kontextu neformálního vzdělávání může mít řadu specifíků a pochybností. Např. Jarvis (2004) uvádí dva hlavní důvody pochybností o účinnosti a věrohodnosti analýzy vzdělávacích potřeb. Prvním je přesvědčení, že vzdělávací potřeba je nejasně definovaný konstrukt a bývá často zaměňovaný s přáním nebo zájmem. Druhým je skutečnost, že je velmi obtížné na základě vzdělávacích potřeb sestavit nabídku vzdělávání. Příspěvek je zpracován jako teoretická studie. Základní postup je směřován k vytvoření konceptuálního rámce (Švaříček, Šed'ová & kol., 2007). Metodologickým základem je formulování výzkumného problému (metodika analýzy vzdělávacích potřeb v neformálním vzdělávání dospělých), definování klíčových konceptů (neformální vzdělávání dospělých, analýza vzdělávacích potřeb) a nastínění teoretického a metodického kontextu shrnujícího poznatky o uvedeném tématu. Výstupem příspěvku bude identifikace specifíků determinujících metodiku analýzy vzdělávacích potřeb v neformálním vzdělávání dospělých, zejména charakteristika oblastí, identifikace kritérií a indikátorů nezbytných pro volbu vhodné metody analýzy vzdělávacích potřeb v kontextu neformálního vzdělávání dospělých.

Abstract

The aim of the paper is to define the specifics of the analysis of educational needs in non-formal adult education. The paper will focus on the definition of areas of non-formal adult education (professional, interest, civic) and then on the methodology of training needs analysis in this context. The focus will be on the need for a different methodological approach with regard to the relevant area of non-formal education. The basic theoretical starting point will be the definition of two key terms / concepts and their contextualization, ie. non-formal education, incl. defining its main areas and modalities and analyzing and identifying educational needs in the context of non-formal adult learning. Non-formal education is seen here in accordance with the Memorandum on Lifelong Learning (2000). An analysis of educational needs in the context of non-formal education can have a number of specifics and doubts. E.g. Jarvis (2004) presents two main reasons for doubting the effectiveness and credibility of the analysis of training needs. The first is the belief that the educational need is a vaguely defined construct and is often confused with desire or interest. The second is the fact that it is very difficult to develop an education offer based on educational needs. The paper is a theoretical study. The basic approach is to create a conceptual framework (Švaříček, Šed'ová & kol., 2007). The methodological basis is the formulation of a research problem (methodology for the analysis of educational needs in non-formal adult education), the definition of key concepts (non-formal adult education, analysis of educational needs) and the outline of a theoretical and methodological context summarizing the knowledge of the subject. The output of the paper will be the identification of specifics determining the methodology for the analysis of educational needs in non-formal adult education, especially the characteristics of areas, the identification of criteria and indicators necessary for the selection of an appropriate method of analysis of educational needs in the context of non-formal adult education.

NÁZORY ŠTUDENTOV SO ŠPECIFICKÝMI POTREBAMI TECHNICKEJ UNIVERZITY V KOŠICIACH NA VYBRANÉ ASPEKTY PODPORNÉHO SYSTÉMU

SPECIAL-NEEDS STUDENTS' OPINIONS ABOUT THE SUPPORT SYSTEM AT THE TECHNICAL UNIVERSITY OF KOŠICE

Mgr. Mária Benková, PhD., Technická univerzita v Košiciach, Katedra inžinierskej pedagogiky, Letná 9, 042 00 Košice, e-mail: maria.benkova@tuke.sk

Abstrakt

Študenti so špecifickými potrebami na vysokých školách dávno nie sú ojedinelým javom. Posledné prieskumy sú toho dôkazom. Ich počet sa za posledných päť rokov zdvojnásobil. Tento fakt musí brať spoločnosť na vedomie. Dôkazom sú legislatívne opatrenia, smernice či metodické usmernenia Ministerstva školstva vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, z ktorých pre vysoké školy vyplýva povinnosť vytvárať pre nich vhodné podmienky na štúdium, teda vytvárať pre nich prístupné akademické prostredie bez znižovania požiadaviek na ich študijný výkon. Napriek tomu je problematika štúdia študentov so špecifickými potrebami na vysokých školách v porovnaní so žiakmi majúcimi špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby na základných či stredných školách preskúmaná menej. Nehovoriac o absencii analýz spätných väzieb zisťujúcich, aký majú na podporný systém pre nich vytvorený, názor. Ak v súčasnosti pri vyhodnocovaní vzdelávacích aktivít dominujú prieskumy spokojnosti študentov so štúdiom, s vyučujúcimi a pod. (Průcha, 2014), spokojnosť študentov so špecifickými potrebami by mala byť zisťovaná tiež. Cieľom tohto príspevku je deskripcia názorov študentov so špecifickými potrebami na Technickej univerzite v Košiciach na vybrané aspekty podporného systému a vyvodenie odporúčaní na jeho zefektívnenie. Respondenti sa zúčastnili prieskumu, vychádzajúc z Kirkpatrickovho modelu hodnotenia efektivity vzdelávania, v letnom semestri akademického roka 2018/2019, s využitím autorského dotazníka. Príspevok sa zameriava predovšetkým na analýzu názorov subjektov, ktorých sa systém podpory týka, t. j. študentov majúcich špecifické edukačné potreby, vyplývajúce z ich zdravotného znevýhodnenia.

Abstract

The latest surveys have shown that special-needs students are not an exception at university. In fact the number has doubled in the last five years. Society is aware of this issue and methodical guidelines, the legal standards and obligations have been to put in place by the Ministry of Education, Science, Research and Sport of the Slovak Republic's to meet the needs of these students. Every university in the Slovak Republic is obliged to create appropriate policies to enable these special-needs students to study. In other words, it has to create a universally accessible academic milieu without reducing

the requirements for their academic performance. There has been much less research done at university regarding special-needs student in comparison to pupils at primary and secondary schools. Indeed, feedback survey have been entirely lacking. Given that students' satisfaction surveys dominate nowadays (Průcha, 2014), university special-needs students should be part of them as well. The aim of this article is to describe the opinions of special-needs students' regarding particular aspects of the support system at Technical University of Košice as well as proposals for effectiveness. The survey was based on Kirkpatrick learning evaluation model (Kirkpatrick, J., Kirkpatrick, W., 2009) and was developed by the author's questionnaire carried out over summer 2018/2019. The article analyses the opinions of university students whose special educational needs arise from their health disadvantages.

ROZVOJ SOCIÁLNÍCH KOMPETENCÍ V RÁMCI VYSOKOŠKOLSKÉHO VZDĚLÁNÍ PRO UDRŽITELNOU BUDOUCNOST

DEVELOPING SOCIAL COMPETENCES IN HIGHER EDUCATION FOR SUSTAINABLE FUTURE

Mgr. et Mgr. Jan Beseda, Ph.D., Centrum pro studium vysokého školství, v.v.i., Jankovcova 933/63, 170 00 Praha, e-mail: beseda@csvg.cz

Mgr. Michaela Šmídová, Ph.D., Centrum pro studium vysokého školství, v.v.i., Jankovcova 933/63, 170 00 Praha, e-mail: smidova@csvg.cz

Abstrakt

Boloňský proces ukazuje, že příprava aktivních občanů v demokratické společnosti je jedním z hlavních cílů vysokoškolského vzdělávání. I další evropské strategie a evropský rámec kvalifikačních pilířů „kompetence: autonomie a odpovědnost“. Zahrnutí sociálních kompetencí do učebních osnov a procesu výuky / učení je obtížné. Jsou multidimenzionální, zahrnují pod jedním jménem řadu studijních výsledků týkajících se etických, kulturních, skupinových a občansky orientovaných postojů studentů; často jsou to meta-kompetence, které nelze vidět nezávisle na znalostech a dovednostech. Projekt Rozvoj, hodnocení a uznávání sociálních kompetencí ve vysokoškolském vzdělávání (DASCHE) na tyto potřeby odpovídá a jeho výsledky nabízejí modelové řešení této problematiky. Cílem je výměna zkušeností mezi několika evropskými zeměmi a tvorba doporučení, jak zabudovávat sociální kompetence při tvorbě kurikul, dále pak hodnocení sociálních kompetencí a jejich uznávání. Projekt se zaměřuje se zjištění příkladů dobré praxe, z kterých budou vycházet doporučení pro vysoké školy a národní a evropské tvůrce vzdělávacích politik. Projekt je realizován ve spolupráci Universitaet Bremen (Německo), Akademiskas Informacijas Centrs (Lotyšsko), Centra pro studium vysokeho školstvi, v.v.i. (Česká republika), University of Durham (Spojené království), Universiteit Twente (Nizozemsko), a Varšavské vysoké školy ekonomické (Polsko, projektový leader). Kvalitativní výzkum byl prováděn v 6 evropských zemích na vybraných univerzitách. Kombinovali jsme studium dokumentů, polostrukturované rozhovory a focus groups s managementem vysokých škol, učiteli a studenty. Náš článek ukazuje nejzajímavější praxi ve vývoji sociálních kompetencí, jako jsou odpovědnosti (za) budoucnosti, etika, kritické myšlení a tolerance k jinakosti. Na závěr na základě našeho výzkumu přinášíme doporučení, jak rozvíjet, vyhodnocovat a ověřovat sociální kompetence na úrovni vysokých škol, národních a evropských tvůrců politik vzdělávání.

Abstract

Bologna Process indicates that preparation for life as active citizens in a democratic society is one of the main purposes of higher education. Also other relevant European strategies request for social competences of the HE graduates and European Qualifications Framework contains the pillar “competences: autonomy and responsibility”. Including social competences into curricula and teaching/learning process is difficult. They are multidimensional, grasp under one name a variety of learning outcomes concerning ethical, cultural, group and civic oriented attitudes of learners; often being meta-competences, which cannot be seen independently from knowledge and skills. The project Development, assessment and validation of social competences in higher education (DASCHE) answers these needs and the results offer the model solution for the issue. It is aimed at supporting policy learning between countries and higher education institutions in curricula development, assessment and validation of social competences of students focuses on the findings examples of good practice and recommendations for HEIs, national and European education policy makers. The project is implemented in partnership of Universitaet Bremen (Germany), Akademiskas Informacijas Centrs (Latvia), Centrum Pro Studium Vysokeho Skolstvi, v.v.i. (Czech Republic), University Of Durham (United Kingdom), Universiteit Twente (Netherlands), SGH Warsaw School of Economic (Poland, leader). The qualitative researche was done in 6 European countries at selected universities. We combined desk document research, semistructured interviers and focus groups with higher educations institutions management, teachers and students. Our paper shows the most interesting practice in developing social comptences as responsibility (for) future, ethics, critical thinking, tolerance to otherness. Finally, based on our research. We bring recommendation how to develop, assess and validate social competences on the level of higher education institutions, natinonal and national and European education policy makers.

ŠTUDENTI SO ŠPECIFICKÝMI POTREBAMI VO VÝUČBE NA VYSOKEJ ŠKOLE

STUDENTS WITH SPECIFIC EDUCATIONAL NEEDS IN UNIVERSITY EDUCATION

MBA Ing. Eleonóra Černáková, PhD., Slovenská poľnohospodárska univerzita Fakulta ekonomiky a manažmentu Centrum pedagogiky a psychologického poradenstva, Trieda A. Hlinku 2, 949 76 Nitra, e-mail: eleonora.cernakova@uniag.sk

Ing. Jozefína Pokrývková, PhD., Slovenská poľnohospodárska univerzita Fakulta ekonomiky a manažmentu Centrum pedagogiky a psychologického poradenstva, Trieda A. Hlinku 2, 949 76 Nitra, e-mail: jozefina.pokryvkova@uniag.sk

Abstrakt

Aj o vysokoškolské štúdium majú záujem študenti so špecifickými potrebami a vysokoškolský učitelia by mali vedieť, ako pracovať pri výučbe aj s nimi. V príspevku popisujeme základné pojmy z predmetnej oblasti, zisťujeme názory učiteľov SPU v Nitre na osobitosti práce so študentami so špecifickými potrebami a názory samotných študentov so špecifickými potrebami na prístup k nim počas štúdia. Dôležité je viesť školenia pre vysokoškolských učiteľov a vytvoriť príručku o práci so študentami so špecifickými potrebami na SPU, podporiť prácu koordinátora na fakultnej aj celouniverzitnej úrovni.

Abstract

Students with specific needs are also interested in university education, and university teachers should know how to work with them. In the paper we describe the basic concepts of the subject area, we find out the opinions of the teachers of the SAU in Nitra on the specifics of working with students with specific needs and the opinions of the students themselves with specific needs to access them during their studies. It is important to conduct training for university teachers and to create a manual on working with students with specific needs at the SUA, to support the work of the coordinator at the faculty and university level.

PERSPEKTÍVY SLOVENSKEHO NÁRODNOSTNÉHO ŠKOLSTVA V MAĎARSKU

PERSPECTIVES OF SLOVAK NATIONAL EDUCATION IN HUNGARY

Mgr. Mária Ďurkovská, PhD., Centrum spoločenských a psychologických vied SAV, Spoločenskovedný ústav, Karpatská 5, 040 01 Košice, Slovenská republika, e-mail: durkovska@saske.sk

Mgr. Michal Kentoš, PhD., Centrum spoločenských a psychologických vied SAV, Spoločenskovedný ústav, Karpatská 5, 040 01 Košice, Slovenská republika, e-mail: kentos@saske.sk

Abstrakt

V príspevku analyzujeme stav slovenského národnostného školstva v Maďarsku na základe dotazníkového výskumu uskutočneného v desiatich maďarských župách v januári až apríli v roku 2018 na vzorke 139 učiteľov národnostných škôl. V nadväznosti na zistenia doposiaľ uskutočnených výskumov (Homišinová, 2011, 2016) v ktorých bolo zistené, že slovenská mládež v Maďarsku uvádza národnostné školy ako najdôležitejší faktor zachovania ich materinského jazyka, sú predmetom nášho výskumu perspektívy a problémy slovenských učiteľov na národnostných školách v Maďarsku. Zamerali sme sa na hodnotenie ich postavenia a pôsobenia na škole, záujem o výučbu slovenského jazyka žiakov a rodičov, vzťah so študentami, ako aj to, ktoré opatrenia prispievajú podľa nich k fungovaniu a udržateľnosti slovenského školstva v Maďarsku. Z výsledkov analýz vyplýva, že v súčasnosti slovenské školstvo v Maďarsku zápasí s množstvom problémov. Neexistuje nadväznosť medzi jednotlivými stupňami škôl, napr. väčšina žiakov zo základných škôl nepokračuje na slovenských gymnáziách. V dvojazyčných školách by bolo potrebné väčšie množstvo žiakov, aby z nich vzišli budúci učitelia. Odchod súčasnej, staršej generácie pedagógov spôsobuje ich akútny nedostatok. Výsledky tiež naznačujú, že hodnotenie záujmu o výučbu slovenčiny u žiakov a rodičov v porovnaní so situáciou pred 10 rokmi súvisí s vekom učiteľov. Respondenti vyšších vekových kategórií (45+) hodnotili záujem o výučbu slovenčiny pozitívnejšie ako učitelia v nižšom veku (do 45 rokov). Zároveň boli identifikované negatívnejšie hodnotenia spoločenskej významnosti povolania učiteľa, jeho finančného ohodnotenia, podpory rodičov, záujmu žiakov, prípadne politickej a legislatívnej podpory povolania učiteľa u pedagógov nižších vekových kategórií.

Abstract

In the paper we analyse the status of Slovak nationality education in Hungary based on questionnaire research carried out in Ten Hungarian Counties in January-April 2018 on a sample of 139 teachers of national schools. Following the findings of research carried out so far (Homišinová, 2011, 2016), which found that Slovak youth in Hungary mentions

national schools as the most important factor in preserving their native language, are the subject of our research the perspectives and problems of Slovak teachers at national schools in Hungary. We focused on assessing their position and activities at school, their interest in teaching Slovak language to pupils and parents, the relationship with students, as well as what measures contribute to the functioning and sustainability of Slovak education in Hungary. The results of the analyses show that there are many problems in Slovakia at present in Hungary. There is no continuity between the different levels of schools, e.g. most pupils from primary schools do not continue at Slovak grammar schools. In bilingual schools, more pupils would be needed to make future teachers. The departure of the current, older generation of educators causes their acute shortage. The results also indicate that the assessment of interest in teaching Slovak to pupils and parents is 10 years ago related to the age of teachers. Higher age respondents (45+) rated the interest in teaching Slovak more positively than lower age teachers (under 45). At the same time, more negative assessments of the social significance of the profession of teacher, its financial evaluation, support of parents, pupils' interest, or political and legislative support of the teacher's profession among teachers of lower age categories were identified.

ROZVOJ SOCIÁLNÍCH KOMPETENCÍ LÉKAŘE

THE DEVELOPMENT OF DOKTORS SOCIAL COMPETENCIES

PhDr. Lenka Emrová, FFUK Katedra psychologie, Nám. J. Palacha 2, 116 38, Praha 1,
e-mail: lenka.emrova@seznam.cz

Abstrakt

V současné době je stále více diskutován stav našeho zdravotnictví, na jedné straně je považováno za nejvyspělejší systém na světě, na druhé straně je českému zdravotnictví často vytýkáno, že je více uplatňován medicínský pohled a psychosociální aspekty jsou opomíjeny. Sociální kompetence jsou u lékaře očekávány, ale stále se nevěnuje dostatek pozornosti jejich definování, rozvíjení a vytváření podmínek pro jejich uplatňování. Je třeba uskutečnit proměnu kurikula sociálně psychologické přípravy lékařů v pregraduální i postgraduální úrovni. Výzkum je zacílen na gynekologickou a porodnickou specializaci, kde je potřeba sociálně psychologického přístupu vnímána jako jedna z nejdůležitějších. Cílem příspěvku je definovat pojem sociální kompetence a na základě empirického šetření vytvořit kompetenční model sociálních kompetencí jako podklad pro vzdělávání lékařů na základě kompetencí v pregraduální a postgraduální úrovni. Tento model je komparován s modely zahraničními. Empirické šetření bylo realizováno v pražské porodnici. Hlavními metodami jsou 3 ohniskové skupiny (rozdělení lékařů dle praxe) s 6 lékaři a 9 hloubkových rozhovorů s rodičkami (3 skupiny rodiček podle zkušeností se zdravotnickou péčí: spontánní porod, plánovaný porod císařským řezem, dlouhodobá hospitalizace delší jak 4 týdny). Získaná data byla zpracována metodou kódování a vytváření trsů. Výstupem studie je model sociálních kompetencí lékaře-porodníka, který je akceptovatelný pro lékaře a odpovídá potřebám a očekáváním rodiček. Tento model bude podkladem kurikula sociálně psychologické přípravy lékařů v pregraduální i postgraduální úrovni. Lékaři vytvořili model, který obsahuje Odbornost, Komunikaci, Učení sebe a druhých, Duševní hygienu, Týmovou práci, Spolupráci s pacientem. Rodičky vyzdvihují schopnost komunikovat a lékařův lidský přístup.

Abstract

The quality and level of the Czech health-care system is a very current and often discussed topic. The Czech health-care system is considered to be the most advanced health system in the world, on the other hand the Czech health-care system is very often criticized to be more „technological“ and „scientific“ and the psychosocial aspects are neglected. The social competencies of the doctors are expected, but enough attention is not paid to their definition, development and creation of conditions for their application. We need to change curriculum for pregradual and postgradual doctor's psychosocial preparation.

The research focuses on gynecological and obstetric specialization, where the need of psychosocial approach is seen as essential. The aim of paper is to define a social competence concept and based on empirical studies to create the social competency model, that will be essential for education based on competency for pregradual and postgradual doctors' preparation. This model is compared with the models abroad. The empirical research was conducted in Prague maternity hospital. The main methods are 3 focus groups for 6 doctors at different level of experience and 9 deep interviews with expectant mothers who had varying experiences with parturition: spontaneous parturition, planned caesarean section parturition, long-term hospitalization up to 4 weeks. The results of this research were processed by qualitative analysis - method of encoding and creating clusters. The main outcome of the studie is the social competency model of doctors-obstetricians, that is acceptable to doctors and corresponds to the needs and expectations of mothers. This model will be used as a basis for the social psychological curriculum for pre-graduate and postgraduate doctors'preparation. Doctors have created a model that includes Expertise, Communication, Teaching and Learning, Mental Hygiene, Teamwork, Patient Cooperation. The mothers highlight the doctors' ability to communicate and doctor's human approach.

DALŠÍ PROFESNÍ VZDĚLÁVÁNÍ Z POHLEDU SYSTÉMŮ ŘÍZENÍ KVALITY

CONTINUING VOCATIONAL TRAINING IN TERMS OF QUALITY MANAGEMENT SYSTEMS

PhDr. Bohumír Fiala, Asociace institucí vzdělávání dospělých, Karlovo náměstí 14/292, 120 00 Praha 2, e-mail: bohumir.fiala@seznam.cz

Abstrakt

Jedním z dlouhodobě vnímaných problémů dalšího profesního vzdělávání je otázka jeho kvality. Příspěvek vychází z teorie TQM. Vymezuje problém kvality v DPV. V této části si klade otázku o použitelnost tradičních, obecně rozšířených systémů řízení kvality na oblast dalšího vzdělávání. V další části se příspěvek věnuje deskripci specifických nástrojů pro řízení kvality, které byly vytvořeny pro další vzdělávání a jejich komparaci. V závěru se autor pokouší identifikovat důvody, proč se žádný z těchto nástrojů nestal obecně uznávaným standardem a není v oblasti dalšího vzdělávání využíván, a proč jsou vytvářeny stále další podobné postupy.

Abstract

One of the long-term problems of continuing vocational training is the question of its quality. The paper is based on TQM theory. It defines the quality problem in DPV. This section questions the applicability of traditional, widespread quality management systems to continuing education. In the next part, the article deals with the description of specific quality management tools that were created for further education and their comparison. In conclusion, the author attempts to identify the reasons why none of these tools has become a generally accepted standard and is not used in the field of continuing education and why other similar approaches are being developed.

VYUŽITÍ ZNALOSTÍ Z ÚČETNICTVÍ A DANÍ V UČITELSKÉ PRAXI

UTILIZATION OF ACCOUNTING AND TAX KNOWLEDGES IN TEACHING PRACTICE

Doc. Dr. Ing. Hana Filipczykova, Ostravská univerzita, Pedagogická fakulta, katedra technické a pracovní výchovy, Fráni Šrámka 3, 709 00 Ostrava - Mariánské Hory, e-mail: hana.filipczykova@osu.cz

Abstrakt

Článek ukazuje stupeň využití znalostí z účetnictví a daní v odborné praxi absolventů oboru Učitelství odborných předmětů – specializace Obchod a služby. Zaměřuje se především na aspekty účtování hospodářských operací, vazby mezi účetnictvím a daněmi, výpočtu daní, hodnocení finanční situace a kontroly. Vychází z výsledků výzkumu realizovaného mezi učiteli vybraných středních škol a učilišť v Moravskoslezském kraji v minulém roce.

Abstract

This study show the degrese of utilization of accountings and taxes knowledges by professional experience of university graduates, field of study Teaching of specialist subjects – specialization Business and services. If focuses mainly on aspects of accounting for business transactions, acounting and tax relation, tax calculation, assessment of financial situation and kontrol. I tis based on results of survey of teachers from selected secondary and vocational schools in Moravian-Silesian region in last year.

VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH PŘI VÝKONU PĚSTOUNSKÉ PÉČE

EDUCATION OF ADULTS DUE THE PERFORMANCE OF FOSTER CARE

PhDr. Renata Hajná, Ph.D., UJEP v Ústí nad Labem, Pedagogická fakulta, katedra psychologie, Hoření 3083/13, 400 96, Ústí nad Labem, e-mail: renata.hajna@ujep.cz

Abstrakt

Předkládaný teoretický příspěvek se zaměřuje na v současnosti aktuální problematiku, sledovanou v souvislosti s náhradní rodinnou péčí, a to následného vzdělávání dospělých v jejich specifické roli – roli pěstounů. Ve svém obsahu text sleduje nejenom formy, ale i způsob odborného zajištění, jeho alternativy vyhodnocování a následného plánování. Na druhou stranu se zamýšlí nad reálnými možnostmi včetně kompetenčních možností pěstounů. Z pohledu získaných informací sleduje některé již mediálně prezentované způsoby jeho realizace prostřednictvím pověřených organizací či institucí. Tímto je materiál připravován jako podkladová studie k připravovanému výzkumu, který se bude věnovat dílčím aspektům realizace tohoto typu vzdělávání z pohledu jeho jednotlivých účastníků.

Abstract

Submitted teoretical contribution focuses on current issues, which are monitored in connection with substituted family care, and its later education of adults in its specific role – rele of foster care. In its table of contents these text is not only looking for forms, but for profesional provisions, its alternatives of evaluation and following planing. On the other side it intends about the real possibilities, including competence possibilities of fosters. From the look of acquired informations is looking for some already medially presented ways of its realizations due entrusted organizations or institutions. By these is the material prepared like foundation study for already beeing prepared research, and which will be devoted to parts of aspects of realization these type of education from point of view its individual members.

UDRŽATEĽNOSŤ VÝUČBY ETICKEJ VÝCHOVY NA SLOVENSKU (MINULOSŤ, SÚČASNOSŤ, BUDÚCNOSŤ)

SUSTAINABILITY OF ETHIC EDUCATION TEACHING IN SLOVAKIA (PAST, PRESENT, FUTURE)

Mgr. Lucia Heldáková, Spoločenskovedný ústav CSPV SAV, Karpatská 5, 040 01 Košice, e-mail: luckaheldakova@gmail.com

Abstrakt

Súčasný stav výučby etickej výchovy na Slovensku čelí dvom závažným problémom vychádzajúcim z minulosti. Prvým je zastaralosť teoretického konceptu etickej výchovy. Roberto Roche Olivar, španielsky psychológ, je autorom koncepcie projektu prosociálnosti, ktorý sa stal pre výučbu etickej výchovy alfou a omegou od jej vzniku, v roku 1992. Na jeho projekt nadviazala dvojica autorov L. Lencz a O. Krížová, ktorí sa pokúsili o adaptovanie Olivarovho projektu na slovenské prostredie. Napriek chýbajúcej verifikácii projektu sa jeho implementácia do vyučovania etickej výchovy zrealizovala celoplošne a je jej východiskom dodnes. Vzhľadom na dobu vzniku týchto projektov sú však tieto východiská zastaralé a neodpovedajú potrebám dnešnej doby. Druhým problémom je popularita samotnej etickej výchovy. Etická výchova je v povedomí Slovákov len ekvivalent. Mylne je chápaná ako opozitum náboženskej výchovy, čoho dôsledkom je enormne nízky počet detí na vyučovaní EV. Cieľom príspevku je sumarizovať faktory ovplyvňujúce stav vyučovania etickej výchovy na Slovensku v súčasnosti. Na príklade výsledkov akčného výskumu realizovaného v prostredí vysokej školy, kde respondentmi budú budúci učitelia etickej výchovy, poukázať na možné východiská a riešenia vyučovania etickej výchovy na Slovensku.

Abstract

The current status of ethical education in Slovakia faces two major problems. The first is the obsolescence of the theoretical concept of ethical education. Roberto Roche Olivar, a Spanish psychologist, has written the concept of a pro-sociability project that has become an alpha and omega for teaching ethical education since its inception in 1992. A pair of authors, L. Lencz and O. Krížová, attempted to adapt to his project project in the Slovak environment. Despite the lack of verification of the project, its implementation into the teaching of ethical education has been implemented across the country and is the starting point to this day. However, due to the time of these projects, these solutions are outdated and do not meet the needs of today. The second problem is the popularity of ethical education itself. Ethical education is only equivalent to Slovaks. It is misunderstood as an opposition to religious education, which results in an enormously low number of children in teaching EV. The aim of the paper is

to summarize the factors influencing the state of ethical education in Slovakia at present. On the example of the results of the action research carried out in the university, where the future teachers of ethical education will be respondents, will point out possible solutions of teaching ethical education in Slovakia.

UDRŽATEĽNOSŤ A OBMEDZENIA (SLOVENSKEHO) NÁRODNÉHO NARATÍVU U SLOVÁKOV Z DOLNEJ ZEME (MINULOSŤ, SÚČASNOSŤ, BUDÚCNOSŤ)

SUSTAINABILITY AND RESTRICTIONS OF (SLOVAK) NATIONAL NARRATIVE IN SLOVAKS AWARENESS FROM THE LOWER COUNTRY (PAST, PRESENT, FUTURE)

Mgr. Lucia Heldáková, Katedra aplikovanej etiky FF UPJŠ, Moyzesova 9, 040 11 Košice, e-mail: luckaheldakova@gmail.com

Abstrakt

Slovenské jazykové ostrovy, etnické enklávy vznikali na Alfölde, Dolnej zemi, od 18. storočia. V troch vlnách migrovali prisťahovalci z územia Slovenska z náboženských alebo hospodárskych dôvodov. Etnoteritoriálnym zoskupovaním Slovákov v jednotlivých diaspórach začala vznikať špecifická kultúra. Vplyvom slovenského pôvodu, slovenských tradícií a adaptáciou na tamojšie kultúrne podmienky sa vytvorili slovenské enklávy na dnešnom maďarskom, vtedy uhorskom, území. Dochádzalo k tzv. kultúrnej konvergencii, kde sa formovala špecifická dolnozemska kultúra spojením kultúrnych tradícií Slovákov a maďarských prvkov. Existovali i jednotlivé dolnozemske modifikácie tohto procesu. I napriek zložitým spoločensko-politickým okolnostiam dolnozemske Slovákov od ich príchodu na toto územie po koniec druhej svetovej vojny, ktoré sa vyznačovalo silným maďarizačným útlakom a takmer úplnou absenciou slovenského školstva, sa podarilo dolnozemsčanom zachovať si svoje slovenské korene a slovenské národné povedomie. Okolnosti po druhej svetovej vojne, ťarcha Rákosiho a Kadárovej éry vplývali na vývoj dolnozemske Slovákov. V súčasnosti existuje na území Maďarska funkčné slovenské školstvo. Čelí množstvu problémov, avšak prežíva. Ako boli deti dolnozemske Slovákov vyučované v minulosti? Ako sa menil ich pohľad na slovenskú vlasť a dodnes kontroverzné témy z histórie slovenského a maďarského ľudu vplyvom vyučovaného národného naratívu? Je súčasné slovenské školstvo na území Maďarska nastavené k udržateľnosti slovenského národného povedomia? Alebo sa v ňom stále objavujú reminiscencie Veľkého Uhorska a postupne systematicky dochádza k pomalej asimilácii Slovákov v Maďarsku? Aký je súčasný trend? Aký naratív sa vyučuje a aký dopad to môže mať na budúcnosť?

Abstract

Slovak language islands, ethnic enclaves originated on Alföld, Lower land, since the 18th century. In three waves, immigrants migrated from Slovakia for religious or economic reasons. A specific culture has begun to emerge through the ethno-territorial grouping of Slovaks in individual diasporas. Due to Slovak origin,

Slovak traditions and adaptation to local cultural conditions, Slovak enclaves of today's Hungarian territory were created. There was so called cultural convergence, where a specific Lower land culture was formed by combining the cultural traditions of Slovaks and Hungarian elements. There were also individual low-land modifications to this process. Despite the complicated socio-political circumstances of the Lower land Slovaks since their arrival in this territory to the end of the Second World War, which was characterized by a strong Hungarianization oppression and almost complete absence of Slovak education, the Lowlands managed to maintain their Slovak roots and Slovak national awareness. Circumstances after the Second World War, Rákosi and Kádár's era influenced the development of the Lower land Slovaks. Currently, there is a functioning Slovak education system in Hungary. It faces a number of problems, but it survives. How were the children of the Lower land Slovaks taught in the past? How did their views of the Slovak land and the still controversial themes of the history of the Slovak and Hungarian people change as a result of the taught national narrative? Is the current Slovak education system in Hungary set to sustain the Slovak national awareness? Or are there reminiscences of Great Hungary still appearing in it and gradually there is a slow assimilation of Slovaks in Hungary? What is the current trend? What narrative is taught and what impact can it have on the future?

KARIÉROVÁ ADAPTABILITA ABSOLVENTŮ VE STŘEDNÍM ODBORNÉM VZDĚLÁVÁNÍ V DOBĚ JEJICH PŘECHODU ZE ŠKOLY DO PRÁCE: ROLE DEMOGRAFICKÝCH A ŠKOLNÍCH PROMĚNNÝCH

CAREER ADAPTABILITY OF VET GRADUATES IN THE PERIOD OF SCHOOL-TO-WORK TRANSITION: THE ROLE OF DEMOGRAPHIC AND SCHOOL-RELATED VARIABLES

doc. PhDr. Petr Hlad'o, Ph.D., Ústav pedagogických věd, Filozofická fakulta, Masarykova univerzita, Arna Nováka 1, 602 00 Brno, e-mail: hlado@phil.muni.cz

Mgr Lenka Hloušková, Ph.D., Ústav pedagogických věd, Filozofická fakulta, Masarykova univerzita, Arna Nováka 1, 602 00 Brno, e-mail: hlouskov@phil.muni.cz

doc. PhDr. Bohumíra Lazarová, Ph.D., Ústav pedagogických věd, Filozofická fakulta, Masarykova univerzita, Arna Nováka 1, 602 00 Brno, e-mail: lazarova@phil.muni.cz

Abstrakt

Významný bod na kariérové cestě představuje ukončení střední školy a následný přechod do zaměstnání. Přechod ze školy do zaměstnání je dlouhodobým procesem s nejasnými hranicemi zahrnující řadu potenciálně náročných a rizikových aspektů. Psychologické zdroje pro úspěšný přechod jedince ze školy na trh práce jsou reflektovány v multidimenzionálním psychosociálním konstruktů kariérové adaptability. Naším hlavním cílem bylo zjistit, zdali lze úroveň kariérové adaptability (a komponent kariérové adaptability, aj. kariérového zájmu, kontroly, zvědavosti a sedůvěry) žáků predikovat na základě vybraných demografických a školních proměnných. Respondenty studie bylo 3 028 žáků středních odborných škol a středních odborných učilišť jeden až dva měsíce před absolvováním jejich středoškolského studia. Sběr dat proběhl na jaře 2018. K měření kariérové adaptability byl použit 24položkový dotazník Career Adapt-Abilities Scale. Výsledky mnohonásobné lineární regrese naznačují, že kariérovou adaptabilitu a její dimenze lze predikovat pěti proměnnými. Ukázalo se, že věcně nejvýznamnějším prediktorem kariérové adaptability, je opakované využití služeb kariérového poradenství. Dalšími prediktory jsou získaná placená pracovní zkušenost ve studovaném oboru, mužské pohlaví, terciární vzdělání otce a studium maturitního oboru. V příspěvku budou diskutovány možnosti využití těchto poznatků v kariérovém poradenství.

Abstract

An important point on a career pathway is the completion of vocational education and training (VET) and the subsequent school-to-work transition. School-to-work transition is a long-term process with unclear boundaries involving a number

of potentially difficult aspects. Psychological resources for successful school-to-work transitions are reflected in the multidimensional psychosocial construct of career adaptability. The goal of our research was to examine the role of selected demographic and school-related variables in predicting career adaptability and four components of career adaptability (concern, control, curiosity, and confidence) among VET graduates. Participants in this study were 3,028 Czech students approximately 1–2 months before graduation of vocational education and training. To measure career adaptability was used 24-item Career Adapt-Abilities Scale. Results from multiple linear regression analyses found that five out the ten predictor variables positively predicted the career adaptability or career adaptability components. These variables were the gained paid work experience in the field of study, one-off or multiple use of career counselling services, male gender, tertiary education of the father and the field of study completed with a school-leaving examination. Implications for career counselling will be discussed.

UMĚLÁ INTELIGENCE V CELOŽIVOTNÍM VZDĚLÁVÁNÍ ANEB UČITEL JAKO OHROŽENÝ DRUH?

ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN LIFELONG LEARNING OR TEACHERS AS ENDANGERED SPECIES?

Mgr. Zlata Hokrová, Ph.D., Západočeská univerzita v Plzni, Odbor celoživotního vzdělávání, oddělení Celoživotní a distanční vzdělávání, Univerzitní 2746/22, 301 00 Plzeň, e-mail: hokrova@rek.zcu.cz

Abstrakt

Příspěvek se zabývá problematikou digitální gramotnosti v oblasti umělé inteligence a možnostmi využití umělé inteligence jako nástroje pro zefektivnění výuky v rámci celoživotního vzdělávání. Text zahrnuje mj. příklady dobré praxe v oblasti zvyšování gramotnosti v problematice umělé inteligence. Dále jsou představeny konkrétní platformy a aplikace využívající umělou inteligenci ke vzdělávacím účelům, které mohou najít uplatnění v rámci celoživotního vzdělávání. Příspěvek rovněž otvírá otázku, zda a kdy by mohla umělá inteligence eventuálně nahradit člověka v roli učitele.

Abstract

The paper deals with the issue of digital literacy in the field of artificial intelligence and the possibilities of using artificial intelligence as a tool for making education more effective within the framework of lifelong learning. The text includes examples of good practice in the area of literacy improvement in the field of artificial intelligence. Furthermore, specific platforms and applications using artificial intelligence for educational purposes are presented, which can be used in lifelong learning. The paper also raises the question of whether and when artificial intelligence could eventually replace a human as a teacher.

POHLED STUDENTŮ UČITELSTVÍ PRAKTICKÉHO VYUČOVÁNÍ A ODBORNÉHO VÝCVIKU NA PRŮBĚH PEDAGOGICKÉ PRAXE

THE OPINION OF „TEACHING OF VOCATIONAL SUBJECTS AND PRACTICAL TRAINING” STUDENTS ON THE PRACTICE TEACHING PROCESS

Ing. Marie Horáčková, Ph.D., Mendelova univerzita v Brně, Institut celoživotního vzdělávání, Zemědělská 5, 613 00 Brno, e-mail: marie.horackova@mendelu.cz

Mgr. Alena Bendová, Ph.D., Mendelova univerzita v Brně, Institut celoživotního vzdělávání, Zemědělská 5, 613 00 Brno, e-mail: alena.bendova@mendelu.cz

Abstrakt

Cílem příspěvku je prezentovat názory studentů učitelství na průběh pedagogické praxe. Ta je organizována Institutem celoživotního vzdělání ve spolupráci se středními odbornými školami, které působí jako cvičné školy, a to v trvání 14 dnů. Studenti mají předepsaný počet náslechnů u cvičného učitele, na které plynule navazují jejich vlastní výstupy. Výchozím materiálem pro naše zkoumání se staly deníky pedagogické praxe studentů. Ty byly za účelem hlubšího proniknutí do dané problematiky dále posíleny o projektivní techniku nedokončených vět, které studenti doplňovali po skončení praxe. Získaná data byla podrobena kvalitativní analýze. Příspěvek je zakončen zamyšlením nad možnými změnami, které by vedly ke zkvalitnění průběhu a případné vyváženosti praxe pro studenty na straně jedné a zúčastněných institucí na straně druhé.

Abstract

The main goal of this conference contribution is to present the opinions of students of teaching on the practice teaching process. This practice teaching is organized by Institute of Lifelong Learning in cooperation with vocational secondary schools, that agreed to be the training schools for our students. The practice teaching period lasts 14 days for each student. Students have to shadow their supervisor teacher for specific number of lecture hours. Then they themselves have to teach couple of lectures. The materials for this study were practice teaching diaries of students, who took part in this process and the students' responses to the unfinished sentences technique, that they completed after the practice teaching period. The technique provided deeper qualitative understanding of the matter. The qualitative analysis revealed possible ways how to raise quality of the practice teaching process both for students and participating institutions.

KOMPARACE VZDĚLÁVACÍCH SYSTÉMŮ V ČESKÉ REPUBLICĚ A VE ŠVÉDSKU

COMPARISON OF EDUCATIONAL SYSTEMS IN CZECH REPUBLIC AND IN SWEDEN

Mgr. Jakub Chochola, Univerzita Jana Amose Komenského Praha s.r.o., Roháčova 1148/63, 130 00 Praha 3, e-mail: chochola444@gmail.com

Abstrakt

Příspěvek se bude zaměřovat na komparaci vzdělávacích systémů v České republice a ve Švédsku. Primárním cílem je analyzovat tyto systémy v daných zemích. Specifickým cílem je zhodnotit a porovnat jejich shody a rozdíly. Základem pro teoretická východiska analyzované oblasti bude stadium odborné literatury a platné legislativy v České republice a ve Švédsku. V oblasti odborné literatury bude pracováno s tématy vzdělávacího systému a pedagogického pracovníka. V oblasti legislativy bude provedena analýza strategických dokumentů z pohledu rozsahu jejich zaměření na vzdělávací systémy. V rámci přípravy tohoto příspěvku bude realizována návštěva odborných pracovišť, v České republice a ve Švédsku, které se touto problematikou zabývají. Bude realizována analýza dostupné platné legislativy a pedagogických dokumentů. Na základě toho bude provedena komparace zaměřující se na porovnání a zhodnocení vzdělávacích systémů v těchto zemích. Předpokládaným výsledkem tohoto příspěvku je komparace vzdělávacích systémů v České republice a ve Švédsku a zhodnocení jejich podobností a rozdílů, což bude mít praktický přínos pro praxi.

Abstract

This conference paper will focus on comparison of educational systems in Czech Republic and in Sweden. Its primary target is to analyse those systems in both countries, whereas the specific target is to evaluate and compare their similarities and differences. As the basis for theoretic grounds within analysed area will serve study of professional literature sources and of actually valid legislation in both countries as well as their following analysis. Educational systems and worker in pedagogy will be main subjects of study of specialised literature. Strategic legal documents will be analysed from point of view of their focus range on area of educational systems. In frame of preparation of this conference paper, personal visits of specialised workplaces dealing with problematics of educational systems in Czech Republic and in Sweden will be organized. It will be realised analysis of accessible legislative as well as of available pedagogic documents. Based on it, comparison and evaluation of educational systems in these countries will be carried out. Intended result of this work is comparison of educational systems in Czech Republic and in Sweden and evaluation of their

similarities and differences, which should reveal potential for improvement in pedagogic practice.

SPECIFICKÉ PORUCHY UČENÍ A CHOVÁNÍ Z POHLEDU KVALITATIVNÍ METODOLOGIE

SPECIFIC LEARNING AND BEHAVIOURAL DISORDERS IN TERMS OF QUALITATIVE METHODOLOGY

Mgr. Dita Janderková, Ph.D., Mendelova univerzita v Brně, Institut celoživotního vzdělávání, Zemědělská 5, 613 00 Brno, e-mail: dita.janderkova@mendelu.cz

Abstrakt

Zkoumání problematiky specifických poruch učení a chování je aktuální. Setkáváme se s výzkumy a průzkumnými studii různé metodologie, různého rozsahu, různé úrovně. Objevují se kvantitativní studie i kvalitativní. Na tomto poli je ještě mnoho nepokrytých míst. Kvalitativní metodologie má v sobě velký potenciál, který je nutné využít. Příspěvek se zaměří na výběr několika průzkumných studií, které se zabývají problematikou specifických poruch učení a chování a při jejichž zpracování se využívá kvalitativní metodologie. Průzkum staví na polostrukturovaných hloubkových rozhovorech, pozorování, obsahové analýze výsledků činnosti a dokumentaci jednotlivých respondentů. V příspěvku budou také definovány specifické poruchy učení a chování jako je dyslexie, dysgrafie, dysortografie, dyspraxie, ADHD. Bude zmíněna jejich etiologie, symptomy, diagnostika a možnosti reedukace. Příspěvek poukazuje na důležitost vnímání poruch samotnými respondenty.

Abstract

The research specific learning difficulties and behaviour is the current. We meet with various research studies and research methodology, different sizes, different level. There are quantitative and qualitative studies. This is not much. Qualitative methodology has great potential, which should be used. The contribution will focus on several research studies deal with the specific learning difficulties and behaviour and the processing using qualitative methodology. The research will be based on the method of semi-structured interview, observation and content analyse of the results of actions, documentation of the respondents. The contribution will also be defined in specific learning and behavior disorders such as dyslexia, dyspraxia, dysgrafie, dysortografie, ADHD and the possibility of re-education. The study shows the importance of the perception of respondents.

(NE)DOSTUPNOST VZDĚLÁVACÍCH AKTIVIT PRO SENIORY NA PŘÍKLADU VIRTUÁLNÍCH UNIVERZIT TŘETÍHO VĚKU

(IN)AVAILABILITY OF EDUCATIONAL ACTIVITIES FOR THE ELDERLY, FOR EXAMPLE, VIRTUAL UNIVERSITIES OF THE THIRD AGE

Mgr. Kamil Janiš, Ph.D., Ústav pedagogických a psychologických věd, Fakulta veřejných politik, Slezská univerzita v Opavě, Bezručovo nám. 14, 746 01 Opava, e-mail: kamil.janis@fvp.slu.cz

doc. PhDr. Jitka Skopalová, Ph.D., Ústav pedagogických a psychologických věd, Fakulta veřejných politik, Slezská univerzita v Opavě, Bezručovo nám. 14, 746 01 Opava e-mail: jitka.skopalova@fvp.slu.cz

Abstrakt

Příspěvek se zabývá analýzou konzultačních středisek virtuálních univerzit třetího věku na úrovni LAU1 v kontextu počtu osob seniorského věku v dané lokalitě. K analýze jsou využita data Českého statistického úřadu a poskytovatele (organizátora) virtuální univerzity třetího věku. Cílem příspěvku je zjistit, zda vzdělávací aktivity pro seniory na příkladu virtuálních univerzit třetího věku lze považovat za dostupné.

Abstract

The paper deals with the analysis of consulting centers of virtual universities of the third age at the LAU1 level in the context of the number of elderly in that area. The data of the Czech Statistical Office and the Provider of the Virtual University of the Third Age are used for the analysis. The aim of the paper is to find out whether educational activities for elderly on the example of virtual universities of the third age can be considered available.

HODNOCENÍ KURIKULA Z POHLEDU JEHO ADRESÁTŮ

THE EVALUATION OF CURRICULUM FROM THE PERSPECTIVE OF ITS ADDRESSEES

Mgr. Petra Jeřábková, Ph.D., Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta mezinárodních vztahů, Katedra německého jazyka, nám. W. Churchilla 4, 130 67 Praha 3, e-mail: petra.jerabkova@vse.cz

Abstrakt

Aby kurikulum plnilo kvalifikační funkci, musí odpovídat nárokům, které na absolventy klade profesní praxe, což je též jednou z podmínek jeho udržitelnosti. Se změnami společnosti a trhu práce se proměňují i vzdělávací potřeby, kurikulum musí na tyto změny reagovat, jeho tvůrci by se však měli pokusit i o prognózu budoucího vývoje. Ve vysokoškolské praxi se kurikulum proměňuje často spíše na základě studentských evaluací či vstupní úrovně znalostí studentů než dle skutečných vzdělávacích potřeb absolventů. Příspěvek ukazuje, jak jedno konkrétní kurikulum německého jazyka na VŠE hodnotí současní studenti a jak absolventi.

Abstract

For a curriculum to fulfill its qualification function, it has to correspond to the requirements graduates face in professional practice, which is also one of the conditions of its sustainability. Educational needs change together with societal and labour market needs and curriculum needs to respond to these changes. However, its authors should also attempt to predict its future development. In university practice, curriculum often changes rather on the basis of students' evaluations or entry knowledge level of students than on real educational needs of graduates. The contribution shows how current students and graduates evaluate one specific German curriculum at University of Economics.

PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ ZÁVISLOSTNÍHO TYPU NA VYBRANÝCH STŘEDNÍCH ŠKOLÁCH

PREVENTION OF RISKY ADDICTIVE BEHAVIOR AT SELECTED SECONDARY SCHOOLS

doc. MUDr. Petr Kachlík, Ph.D., Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, Katedra speciální a inkluzivní pedagogiky, Poříčí 9/11, 603 00 Brno, e-mail: kachlik@ped.muni.cz

Abstrakt

Hlavním cílem práce bylo zmapování preventivních aktivit (minimálního preventivního programu) na vybraných středních školách, znalostí a postojů žáků k primární prevenci rizikového chování. Žáci středních škol patří z pohledu drogové epidemiologie mezi významné rizikové populační skupiny. Je u nich třeba formovat a posilovat žádoucí vzorce chování a poukazovat na výhody zdravého životního stylu. Podstatnou roli v tomto dlouhodobém působení hraje též škola. Škola musí mít zpracován svůj preventivní program, jímž se řídí a který je kontrolován. Týká se opatření k prevenci rizikového chování, např. užívání návykových látek, patologického hráčství, šikany, záškoláctví, rasismu, xenofobie. Bylo využito designu smíšeného výzkumu. Náhodně byly vybrány 3 střední školy v Brně. Pomocí obsahové analýzy dokumentů a rozhovorů se školními metodiky prevence byly zhodnoceny preventivní programy dle kritérií zveřejněných v odborné literatuře. Dále byly získány odpovědi 147 žáků oslovených pomocí anonymního dotazníku o 21 položkách. Z výsledků vyplynulo, že preventivní program školy 1 byl zpracován velmi kvalitně, u školy 2 obsahoval větší počet nedostatků, u školy 3 nevyhovoval ani základním požadavkům. Z dotazování vyplynulo, že preventivní aktivity jsou na 2 školách velmi sporadické, na 1 pravidelné. Nejčastěji se jedná o přednášky, méně často besedy, exkurze, filmové projekce. Dotazovaní nejvíce oceňovali promítání filmů, méně aktivity, které počítaly s jejich osobním zapojením. Více než polovina vzorku je pasivním konzumentem prevence, přestože téměř vždy existuje prostor pro zpětnou vazbu. Typická doba trvání aktivit činí 1-2 hodiny, žáci se jich většinou účastní rádi a jsou pro ně téměř vždy bezplatné. Nejčastějším námětem prevence jsou nelegální návykové látky. Žáci se zajímají i o další témata, hlavně o závislost na moderních technologiích, poruchy příjmu potravy, šikanu, rizika spojená s pohlavním stykem. Subjektivní hodnocení školní prevence je průměrné, respondenty sice aktivity baví a považují je za užitečné, ale jejich širší dopad a změnu vlastního stylu života přiznalo pouze 15 % z nich. Více než polovinu oslovených by prevence neodradila od užívání drog. Prevence je prezentována hlavně v základech společenských věd, silný důraz je kladen na osobnost přednášejícího.

Abstract

The main aim of this work was to map out preventive activities (minimum preventive program) at selected secondary schools, knowledge and attitudes of pupils to primary prevention of risky behavior. Secondary school pupils are among the major risk population groups in terms of drug epidemiology. Desirable patterns of behavior and the benefits of a healthy lifestyle need to be shaped and strengthened. The school also plays an important role in this long-term work. School must have elaborated its preventive program, which is governed and controlled. It refers to measures to prevent risky behavior such as substance abuse, gambling, bullying, truancy, racism, xenophobia. Mixed research design was used. Three secondary schools in Brno were randomly selected. Using content analysis of documents and interviews with school prevention methodists, preventive programs were evaluated according to criteria published in the literature. In addition, answers were received from 147 pupils addressed by an anonymous 21-item questionnaire. The results showed that the preventive program of school 1 was processed very well, at school 2 it contained a greater number of shortcomings, at school 3 it did not even meet the basic requirements. The questionnaire revealed that preventive activities are very sporadic at 2 schools, one at regular intervals. Most often they are lectures, less often discussions, excursions, film screenings. Interviewees most appreciated the film screenings, less activities that allowed for their personal involvement. More than half of the sample is a passive consumer of prevention, although there is almost always space for feedback. The typical duration of activities is 1-2 hours, pupils mostly like them and activities are almost always free for them. The most common topic of prevention is illegal addictive substances. Pupils are also interested in other topics, mainly about addiction to modern technologies, eating disorders, bullying, risks associated with sexual intercourse. Subjective assessment of school prevention is average, respondents enjoy activities and consider them useful, but only 15% of them acknowledged their wider impact and change in their own lifestyle. More than half of those addressed would not be prevented from using drugs. Prevention is presented mainly in the basics of social sciences, a strong emphasis is placed on the personality of the lecturer.

KVALITNÍ VÝUKOU SPOLEČENSKOVĚDNÍCH PŘEDMĚTŮ NA TECHNICKÉ UNIVERZITĚ NA CESTĚ K VĚTŠÍ ÚSPĚŠNOSTI ABSOLVENTŮ

THROUGH THE QUALITY TEACHING OF SOCIAL SCIENCES AT TECHNICAL UNIVERSITY ON THE WAY TO GREATER SUCCESS OF GRADUATES

RNDr. Mgr. Ing. Mgr. Bc. Jaroslav Lindr, Ph.D., Vysoké učení technické v Brně, Fakulta stavební, Ústav společenských věd, Veveří 331/95, 602 00 Brno, e-mail: lindr.j@fce.vutbr.cz

Abstrakt

Sepětí technických a společenských věd na technické univerzitě představuje aktuální pedagogický problém tvorby a realizace kurikula v akademickém studijním plánu. Současný důraz na rozvoj všech klíčových kompetencí absolventů vysokých škol vyžaduje pěstování takových dovedností, které zlepší úspěšné působení absolventů v profesní praxi, např. soft skills, cizí jazyky, prezentační dovednosti aj. Ideál všestranného rozvoje studentů na technické univerzitě sleduje zařazení společenskovedních předmětů. Pro analýzu úspěšnosti výuky byl vybrán předmět Prezentační dovednosti. Cílem výzkumu je zhodnotit přínos výuky, najít nejvýznamnější kritéria kvality výuky, která jsou pro studenty důležitá, a poodhalit vzájemné souvislosti mezi kritérii. Metodologicky byl použit kvantitativní výzkum formou dotazníku, ve kterém studenti posuzovali ambivalentní kritéria výuky, např. užitečnost, motivace, přínos pro budoucí praxi, přínos pro osobní rozvoj, orientace na kompetence, aktuálnost témat, rozmanitost a zajímavost výuky, obtížnost výuky, osobnost učitele, všeobecný rozvoj aj. Množství sledovaných kritérií bylo nejprve sníženo metodou analýzy hlavních komponentů, aby bylo možné najít ta nejdůležitější z nich. V tabulkách jsou uvedeny základní statistické charakteristiky souboru, porovnání shody středních hodnot vybraných kritérií navzájem, korelační koeficienty mezi kritérii ukazující na možnou souvislost s přínosem. Rozhodnutí, která kritéria nejvíce ovlivňují přínos, je obtížné stanovit. Proto je provedeno další vyhodnocení ve skupinách dle pohlaví nebo dle vlastního hodnocení přínosu. Výsledky je možné porovnat. Obecně patří mezi nejvíce oceňovaná kritéria kvality výuky přínos pro budoucí praxi, spojitost s ostatními odbornými předměty a modernost výuky. Naopak komunikativnost, témata společenskovedních předmětů nebo osobnost učitele mají na přínos malý vliv.

Abstract

The connection between technical and social sciences at technical universities represents the current pedagogical problem of creation and implementation of the curriculum into the academic study plan. The current emphasis on the development of key competencies of graduates requires the development of such

skills that improve a successful integration of graduates in professional praxis, e.g. soft skills, foreign languages, presentation skills etc. Ideally, general development of students at technical universities should monitor the inclusion of social science courses. The subject "Presentation Skills" was selected in order to analyse the success of the teaching process. The aim of research is to evaluate the benefits of education, to find the most important criteria of the quality of education that are important for students, and to reveal connections between the criteria. The methodology was quantitative research using a questionnaire in which students evaluated ambivalent criteria of teaching, e.g. usefulness, motivation, benefits for future praxis, benefit for personal development, focusing on competences, up to date topics, diversity and interest of education, difficulty of teaching, teacher's personality, general development etc. The total amount of monitored criteria, were at first reduced by component analysis method in order to find the most important of them. Basic statistical features of the group are shown in the tables, further the mean values of the selected criteria are compared to each other, the correlation coefficients among the criteria indicating a possible connection with the benefit. Decisions which criteria affect the benefit the most, is difficult to determine. Therefore, another evaluation in groups by gender of by self-evaluation of the teaching benefit is still in progress. It is possible to compare the results. Generally, the most appreciated teaching quality criteria are the benefits for future praxis, connections to other technical courses and topicality. On the opposite, communication skills, themes of social sciences and the teacher's personality have little impact on the benefit.

PROFESNÍ KOMPETENCE JAKO VÝSLEDEK VZDĚLÁVÁNÍ

VOCATIONAL COMPETENCIES AS A RESULT OF EDUCATION

PhDr. Radka Löwenhöfferová, MBA, Vysoká škola mezinárodních a veřejných vztahů v Praze, U Santošky 17, Praha 5, e-mail: lowenhofferova@vsmvv.cz

Abstrakt

Příspěvek vychází z charakteristik vzdělávacích procesů v současnosti podle britské pedagožky Daisy Christodoulou. Tato autorka upozorňuje na skutečnost, že ve vědách o výchově se objevují tendence, které preferují vznik kompetencí člověka před učením se poznatků a osvojováním dovedností. Němečtí pedagogové Heyse a Erpenbeck jsou toho názoru, že proces vyučování a učení směřuje k tvorbě tzv. fluidních kompetencí. Fluidní kompetenci chápou jako schopnost člověka spojit své chování a jednání s požadavky určité situace, ve které se nachází. V tomto kontextu jsou analyzovány jednotlivé kroky (fáze) při formování uvedených kompetencí člověka. Fluidní kompetence jsou chápány jako základ profesních kompetencí, jako součást i výsledek vzdělávacího procesu. Následně jsou řešeny aktuální problémy posuzování profesních kompetencí v praxi. Jedná se o vztah kompetencí a kvalifikací a o vztah profesních kompetencí pracovníků a kompetencí podniků. Příspěvek je zakončen požadavkem určité vyváženosti výstupů vzdělávání mezi formováním profesních kompetencí na straně jedné a osvojováním vědomostí na straně druhé.

Abstract

The article is based on the characteristics of current educational processes at present according to the British pedagogue Daisy Christodoulou. The author points out to the fact that there are tendencies in the educational sciences that prefer the emergence of competencies of man over learning knowledge and acquiring skills. German pedagogues Heyse and Erpenbeck are of the opinion that the teaching and learning process tends to create so-called fluid competencies. They understand fluid competency to be the ability of man to connect his behaviour and conduct with the requirements of a certain situation in which he finds himself. Individual steps (stages) in forming of the above - mentioned competencies of man are analysed in this context. Fluid competencies are understood as the basis of vocational competencies, as a part, as well as a result of educational process. Subsequently, current problems of assessing vocational competencies in practise are solved. It is a relationship of competencies and qualifications and a relationship of workers' vocational competencies and enterprises' competencies. The article is concluded with a requirement for certain balance of education outputs and forming of vocational competencies on the one hand, and acquiring knowledge on the other.

FINANČNÍ VZDĚLÁVÁNÍ NA ZÁKLADNÍCH A STŘEDNÍCH ŠKOLÁCH

FINANCIAL EDUCATION AT PRIMARY AND SECONDARY SCHOOLS

Ing. Peter Marinič, Ph.D., Masarykova Univerzita, Pedagogická fakulta MU, Katedra fyziky, chemie a odborného vzdělávání, Poříčí 7, 603 00 Brno, e-mail: marinic@ped.muni.cz

Mgr. Pavel Pecina, Ph.D., Mendelova univerzita v Brně, Institut celoživotního vzdělávání, Zemědělská 5, 613 00 Brno, e-mail: ppecina@ped.muni.cz

Abstrakt

Vzdělání je v současné době považováno za důležitý a ceněný atribut u každého člověka. Každý z nás se určitým způsobem vzdělává po celý život. Nicméně základy vzdělání jsou položeny ve vzdělávacím procesu základních škol a dále rozvíjeny v prostředí škol středních. V rámci tohoto formálního vzdělávání je v současné vyspělé době potřeba rozvíjet i kompetence žáků v aktuálních oblastech. Do této oblasti spadá i finanční vzdělávání. V České republice je již několik let vytvořena národní strategie i systém budování finančního vzdělávání a rovněž definován standard finanční gramotnosti. Jejich implementace do rámcových vzdělávacích programů a následná transformace do školních vzdělávacích programů základních a středních škol s dopadem na praktickou stránku realizace výuky, se však potýká s různými úskalími. Následující text se na základě veřejně dostupných dat a jejich analýzy zabývá právě problematikou finančního vzdělávání na základních a středních školách. Analýza je zaměřena na obsahovou stránku finančního vzdělávání v kontextu rozvoje finanční gramotnosti obsažené ve vzdělávacích dokumentech různých úrovní s důrazem na dostupné vzdělávací dokumenty vybraných základních a středních škol.

Abstract

Education is currently considered as important and valued attribute for every person. Each one of us is educated in a certain way during the whole life. However, the basic elements of education are set out in the education process at primary schools and further developed in the secondary schools environment. As part of this formal education, pupils' competences are currently developing in very relevant areas as well. This also includes financial education. In the Czech Republic, there have been national strategy and the system for developing of financial education as well as the financial literacy standards created several years ago. Implementation of those documents into the Framework Education Programs and following transformation to the School Education Programs for primary and secondary schools influencing the realization of practical side of teaching is facing different kinds of pitfalls. The following text deals with the issue of financial education at primary and secondary schools based

on the analysis of publicly available data. The analysis is focus on content of financial education in the context of developing of financial literacy according to educational documents of different standard levels with the stress to available educational documents from chosen primary and secondary schools.

PRODUKT VZDĚLÁVACÍHO PROCESU: ČLOVĚK SKUTEČNĚ DOSPĚLÝ ANEB O FINANČNÍ GRAMOTNOSTI V ŠIRŠÍCH SOUVISLOSTECH

THE PRODUCT OF THE TEACHING PROCESS: A MAN REALLY GROWN-UP OR FINANCIAL LITERACY IN A BROADER CONTEXT

Jana Merunková, Yourchance o.p.s., Washingtonova 25, 110 00 Praha 1,
e-mail: jana@yourchance.cz

Abstrakt

Jestliže výsledkem učení má být soubor dovedností a schopností žáka, bylo by jistě užitečné definovat si, co znamená pojem dospělý... Protože skutečně dospělý člověk by měl být produktem vzdělávacího procesu. Můj příspěvek se v tomto ohledu zaměří na finanční gramotnost, budování zdravých finančních návyků a rozvoj podnikavosti. V úvodu se stručně podíváme, co nám minulost přinesla, co bychom měli a neměli opakovat, jak se můžeme poučit. Navazovat bude několik praktických příkladů, na kterých lze ukázat záměry a reálné výsledky vzdělávání. Součástí bude i sdílení mezinárodních zkušeností. Příspěvek zakončím úvahou, proč by dnešek měl být časem metamorfózy, nejen obdobím významných změn.

Abstract

If the result of teaching is a set of pupil's skills and abilities, it would certainly be useful to define what the term adult means... Because a truly adult person should be the product of the teaching process. To be more specific my speech will focus on financial literacy, building healthy financial habits and developing entrepreneurial spirit. First of all we will briefly look at what the past has brought us, what we should and should not repeat, how we can learn. There will be also a few practical examples to show intentions and real outcomes of teaching. It will also involve sharing international experience. The paper I'll conclude with a reason why today should be a time of metamorphosis, not only a period of significant changes.

EDUKACE SENIORŮ 65+ ŽIJÍCÍCH V DOMÁCÍM PROSTŘEDÍ V KONTEXTU PREVENCE SOCIÁLNÍHO VYLOUČENÍ

EDUCATION OF 65+ SENIORS LIVING IN HOME ENVIRONMENT IN THE CONTEXT OF PREVENTION OF SOCIAL EXCLUSION

PhDr. Lenka Motlová, Ph.D., Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, J. Boreckého 27, 370 11 České Budějovice, e-mail: motlova@zsf.jcu.cz

Mgr. Ing. Renata Švestková, Ph.D., Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, Ústav sociálních a speciálněpedagogických věd, Boreckého 1147/27, 37011 České Budějovice, e-mail: svestkor@zsf.jcu.cz

Abstrakt

Edukace seniorů je aktuálním tématem s ohledem na demografické stárnutí populace. S nárůstem počtu seniorů v České republice se v poslední době díky novým trendům v životním stylu objevuje čím dál více problematika sociálního vyloučení u seniorské populace. V souvislosti s prevencí sociálního vyloučení potřebují senioři nejen relevantní informace, ale také konkrétní pomoc a rady týkající se strategií vyrovnání se stářím a strategie pro překonání obtíží týkající se stárnutí a stáří. Nedílnou součástí prevence sociálního vyloučení je účast seniorů na nejrůznějších aktivitách týkající se nejen zdravého stárnutí, ale také aktivit spojených s aktivním životním stylem a zapojením seniorů do komunity, ve které žijí. Autorky se v příspěvku zaměří také na vhodné životní strategie, které mohou seniorům pomoci se vyrovnat s obdobím stáří a které mohou zabránit sociálnímu vyloučení. Příspěvek je podpořen v rámci projektu COST LTC 18066 „Sociální vyloučení u seniorů žijících v domácím prostředí v České republice“ podpořeného MŠMT ČR v rámci Inter-Excellence, podprogramu Inter COST.

Abstract

Senior education is a topical issue in view of the demographic aging of the population. With the increase in the number of seniors in the Czech Republic, the issue of social exclusion among the elderly has been increasingly emerging due to new trends in lifestyle. In connection with the prevention of social exclusion, seniors need not only relevant information, but also specific help and advice on aging strategies and strategies to overcome the aging and old age difficulties. An integral part of the prevention of social exclusion is the participation of seniors in various activities, not only about healthy aging, but also activities related to active lifestyle and the involvement of seniors in the community in which they live. The authors will also focus on appropriate life strategies that can help seniors cope with their old age and which can prevent social exclusion.

SPOLUPRÁCE PŘÍRODNÍCH, TECHNICKÝCH A HUMANITNÍCH VĚD, A VĚD O UMĚNÍ, V INOVAČNÍM VZDĚLÁVÁNÍ PRO ZNALOSTNÍ SPOLEČNOST, V SOUČASNÝCH INSTITUCÍCH TERCÍÁRNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

COOPERATION BETWEEN ARTS, SCIENCES AND HUMANITIES IN THE PRACTICE OF INNOVATIVE LEARNING FOR KNOWLEDGE

Mgr. Bc. Klára Hedvika Múhlová, Masarykova univerzita, Žerotínovo nám. 617/9, 601 77 Brno - Střed, e-mail: muhlova@mail.muni.cz

Abstrakt

Význam interdisciplinární spolupráce v současné společnosti, i v modelech rozvinutých znalostních společností, ukazují jak akademické, výzkumné, tak i provozně-praktické společenské kontexty. Vzdělávání je jednou z fází přípravy na působení ve společenských vazbách, v nichž k interdisciplinární výměně dochází. Rámce, jako rozvoj kritického myšlení, či cílená podpora rozvoje vybraných kognitivních schopností, a specifických kompetencí, adaptovaných na nároky, potřeby a dynamiku plnohodnotného fungování v současné informační společnosti; pomáhají tvořit struktury překlenující, a provazující rozsáhlé znalostní celky, z oborově vzdálených oblastí, v nichž je nutné se nyní orientovat. Příspěvek se pokusí nastínit vybrané koncepce, techniky a metody, uplatňující mezioborový pohled při přípravě na uplatnění v nové znalostní společnosti. Důraz je přitom kladen na hledisko, jak jsou tyto interdisciplinární inovační modely ve vzdělávání uplatňovány, implementovány a rozvíjeny současnými institucemi terciárního vzdělávání v ČR i v zahraničí.

Abstract

The importance of interdisciplinary collaboration in contemporary society, as well as in models of advanced knowledge societies, is being proved by contemporary academic, research, and also operational-practical social contexts. Education is one step in preparation for engaging in social ties, where interdisciplinary exchange occurs. Frameworks, such as the development of critical thinking, or targeted support for the development of selected cognitive abilities, and specific competences, adapted to the purposes, needs and the dynamics of current information society; are helpful for creating supportive structures for orientation in complex bunches of knowledge from distant areas. The contribution will outline selected concepts, techniques and methods, applied in contemporary education, which follows the interdisciplinary perspective in preparation for the new knowledge society. The major emphasis is placed on various types and kinds of practice of adaptation, realization, implementation and development of those interdisciplinary educative approaches, and training, by current tertiary education institutions - in the Czech Republic and abroad.

LEVÁ A PRAVÁ MOZKOVÁ HEMISFÉRA PŘI ZLEPŠOVÁNÍ PAMĚTI POMOCÍ IMAGINACE

LEFT AND RIGHT BRAIN HEMISPHERES BY IMPROVING MEMORY THROUGH IMAGINATION

PhDr. Jiří Nesiba, Ph.D., Mendelova univerzita v Brně, Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií, Ústav sociálních studií, třída Generála Píky 2005/7, 613 00 Brno - Černá Pole, e-mail: jiri.nesiba@mendelu.cz

doc. PhDr. Josef Smolík, Ph.D., MBA, LL.M., Mendelova univerzita v Brně, Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií, Ústav sociálních studií, třída Generála Píky 2005/7 613 00 Brno - Černá Pole, e-mail: josef.smolik@mendelu.cz

Abstrakt

Příspěvek je výsledkem experimentálního výzkumu, který zkoumal vliv zapojení mozkových hemisfér při paměťových metodách, které vedou ke zlepšení lidské paměti. Výzkum probíhá v rámci seberozvoje kurzu pro studenty středních škol v ČR o efektivním učení, a to v letech 2017-2019. Samotný kurz se zaměřuje na prezentaci možností zlepšení krátkodobé vizuální paměti, kterou studenti mohou využít např. při velkých zkouškách jako je maturita. Autoři představují výsledky výzkumu z celkového vzorku 365 účastníků. Na nich byl experimentálně měřen vztah zapojení pravé či levé hemisféry a vliv na míru zlepšení paměti. Výsledky výzkumu v článku prezentované se soustředí na ty účastníky, u kterých nastalo zlepšení o více než o 100% při zapamatování „slov“ a „obrázků“. Účastníci se učili paměťovým metodám (mnemotechnikám), zejména pomocí „story-tellingu“ (vyprávění příběhů) a „paměťových cest“. Výzkum potvrdil hypotézu autorů, že pravá mozková hemisféra má zásadní vliv na schopnost paměti, protože pravá mozková hemisféra je spojená zejména s kreativitou a představivostí. Určujícím faktorem pro zlepšení paměti u středoškolských (nejen) je dle výsledků výzkumu schopnost rozvoje individuální představivosti.

Abstract

This paper is the result of experimental research that investigated the influence of brain hemispheres on memory methods that lead to improved human memory. The research is carried out as part of a self-development course for high school students in the Czech Republic about effective learning in the years 2017-2019. The course itself focuses on presenting the possibilities of improving short-term visual memory, which students can use f.e. in large exams such as high school graduation. The authors present the research results from a total sample of 365 participants. The relationship between right and left hemisphere engagement and the effect on memory improvement was

experimentally measured. The results of the research presented in the article focus on those participants who have improved by more than 100% while remembering "words" and "images". Participants learned memory methods (mnemonics), especially through "story-telling" and "memory paths". The research confirmed the author's hypothesis that the right brain hemisphere has a major influence on memory ability, because the right brain hemisphere is mainly associated with creativity and imagination. The determining factor for improving the memory of secondary school students (not only) is the individual ability of imagination developing.

MOTIVACE – HYBATEL VZDĚLÁVACÍHO PROCESU NEJEN V OBLASTI CELOŽIVOTNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

MOTIVATION – ENGINE NOT ONLY IN THE LIFELONG LEARNING PROCESS

PhDr. Irena Petra Nováková, Oddělení jazykových studií JASPEX, Masarykův ústav vyšších studií, České vysoké učení technické v Praze, Kolejní 2637/2a, 160 00, Praha 6-Dejvice, e-mail: irena.petra.novakova@cvut.cz

Abstrakt

Motivace je jednou z klíčových podmínek efektivního učení, ovlivňuje výkon a rozvoj osobnosti po celý život. Příspěvek se zabývá problematikou motivace k učení u dospělých a stručně tuto problematiku nastiňuje ve třech oblastech: v oblasti vzdělávání studentů vysokých škol, zaměstnanců a seniorů. Autorka se s ohledem na své zkušenosti s výukou ve všech třech typech kurzů zamýšlí nad možnostmi, jak posilovat vnitřní motivaci a zpříjemnit motivaci vnější v dnešní „přeinformované“ době. Vyzdvihuje nutnost implementace nových postupů výuky v rámci celoživotního vzdělávání s důrazem na osvojování paměťových metod a zapojováním kreativity ve vzdělávacím procesu.

Abstract

Motivation is one of the key conditions of effective learning, affecting the performance and personality development throughout the life. The paper deals with the issue of motivation in learning of adults and briefly outlines this issue in three areas: education of university students, employees and seniors. The author, in view of her experience of teaching in all three types of courses, contemplates the possibilities of strengthening the internal motivation and making the external motivation more comfortable in this “overinformed” time and stresses the need to implement new teaching practices in lifelong learning, with an emphasis on memory training methods and involving creativity into educational process.

UDRŽENÍ KVALITY REALIZACE VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU DALŠÍHO PROFESNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ PO UKONČENÍ PROJEKTU

MAINTAINING THE QUALITY OF PROFESSIONAL TRAINING PROGRAMS IN ADULT EDUCATION AFTER PROJECT COMPLETION

PhDr. Jiřina Novotná, NÚV, Weilova 1271/6, 102 00 Praha 15,
e-mail: jirina.novotna@nuv.cz

Abstrakt

Příspěvek předkládá k diskusi problém udržitelnosti kvality vzdělávání po ukončení projektu. V projektech pro rozvoj dalšího profesního vzdělávání se vytvářejí, pilotují a zavádějí nové, popřípadě inovované vzdělávací programy. Po ukončení projektu se předpokládá využití těchto programů v systému dalšího vzdělávání. Na základě zjištění, jak střední odborné školy pokračují ve vzdělávání dospělých v ověřených vzdělávacích programech dalšího profesního vzdělávání, byly identifikovány faktory, které ovlivňují kvalitu realizace vzdělávání mimo projekt. Hlavní otázkou bylo, které faktory ovlivňují kvalitu realizovaného vzdělávání a za jakých podmínek mají efekt pozitivní a kdy negativní. Zpracování hodnocení se opírá o vybrané koncepce kvality vzdělávání – práce využívá jak koncept statický, tak pojetí založené na dynamickém chápání kvality.

Abstract

The paper presents the issue of sustainability of education quality after project completion. Education programs are created, piloted and implemented in projects for the development of continuing vocational education. After completion of the project, these programs are expected to be used in the system of further education. In interviews with teachers, knowledge was obtained about how vocational schools continue to educate adults in continuing education programs. Subsequently, factors that influence the quality of education after project completion were identified. Thesis uses the static concept of quality and concept based on dynamic understanding of quality.

PROFESNÍ VZDĚLÁVÁNÍ BEHAVIORÁLNÍCH ANALYTIKŮ: VYUŽITÍ METODY BEHAVIORAL SKILLS TRAINING

PROFESSIONAL EDUCATION OF BEHAVIOR ANALYSTS: USING BEHAVIORAL SKILLS TRAINING METHODS

doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D., Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, Centrum aplikované behaviorální analýzy, Poříčí 31a, 639 00 Brno, e-mail: pancocha@ped.muni.cz

Sheri Leigh Kingsdorf, Ph.D., Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, Poříčí 31a, 639 00 Brno, e-mail: kingsdorf@ped.muni.cz

Abstrakt

V roce 2016 byla v rámci novely Zákona 96/2004 Sb. o nelékařských zdravotnických pracovnících do českého zdravotnického systému zařazena nová profese – Behaviorální analytik. Tento odborník by měl být schopen poskytovat behaviorální intervence osobám s neurovývojovými poruchami, např. poruchami autistického spektra. V rámci vzdělávání budoucích behaviorálních analytiků jsme ověřovali možnost využití metody Behavioral Skills Training (BST) k nácviku dovedností potřebných k samostatnému vytvoření a implementaci behaviorálního plánu u klienta. Praktické nácviky probíhaly v rámci šesti intenzivních seminářů ve čtrnáctidenních cyklech, kterých se zúčastnilo šest budoucích behaviorálních analytiků. Průběžně osvojované dovednosti studenti využívali v rámci své řízené praxe. Ke zjišťování využití nově získaných dovedností v praxi jsme zvolili vnitrosubjektový experimentální design. Data byla získávána průběžně z vlastních záznamů respondentů o provedených činnostech v rámci jejich práce s klientem. Výsledky ukazují, že metody BST mohou být velmi účinné při nácviku praktických dovedností potřebných pro vytvoření behaviorálního plánu a zahájení behaviorální intervence u klienta s neurovývojovým postižením.

Abstract

In 2016, the amendment of the Act no. 96/2004 Sb. on allied health professionals introduced to the Czech healthcare system a new profession - Behavior Analyst. This professional should be able to deliver behavioral interventions to clients with neurodevelopment disabilities, for example Autism Spectrum Disorders. In the course of Behavior Analyst professional training, we examined the use of Behavioral Skills Training (BST) in the development of skills needed for independent elaboration and implementation of behavioral intervention program for a client. A structured curriculum was presented across six BST workshops delivered in by-weekly sequence. Six in-training practitioners working towards their certification participated in the workshop series. The newly acquired skills were directly used by the participants during their supervised practice. Self-report data were collected throughout the series, in a single-subject multiple baseline design fashion, by having

the participants evaluate the use of skill components while working with their clients. Results indicate that BST series may be very effective for teaching skills needed for development of behavior plans and implementation of behavioral interventions to clients with neurodevelopment disabilities.

VZDĚLÁVÁNÍ V OBLASTI OSOBNOSTNĚ – SOCIÁLNÍHO ROZVOJE

EDUCATION IN THE AREA OF PERSONALITY - SOCIAL DEVELOPMENT

PaedDr. Adriana Pavlikovská, Mendelova univerzita v Brně, Institut celoživotního vzdělávání, Zemědělská 5, 613 00 Brno, e-mail: Adriana.pavlikovska@mendelu.cz

Abstrakt

Jedním z hlavních úkolů školské politiky evropských zemí je zabezpečit udržitelnou kvalitu vzdělávání na všech úrovních školního systému. V současné době probíhá boj o to, jak je škola vnímaná a jak funguje. Aby mohla škola poskytovat žákům vzdělání nejvyšší kvality, musí být místem, ve kterém působí pedagogičtí pracovníci v psychické rovnováze, s vyvrátenou osobností, se širokým politickým i kulturním rozhledem a maximální odborností. Práce pedagogů je často narušována problémy, bez kterých se školní život neobejde. Učitelé se ocitají v napjatých situacích, dochází k vztahovým problémům na půdě školy, co se odráží i do domácího prostředí. Učitelé vlivem problémů ve svém povolání ztrácejí sebedůvěru, sebevědomí a také ztrácejí chuť řešit nepříjemné situace. Potom si volí cestu, která je vede buď k uzavřenosti, izolaci, lidské osamělosti a školství pak přichází o kvalitní pedagogy. Případně si hledají cestu, jak se vyrovnat se svými problémy, jak poznat sebe sama, hledají strategie, jak vycházet se žáky, s rodiči, s kolegy i nadřízenými, chtějí vědět, jak kategorizovat své zájmy a potřeby a proto vyhledávají různé kurzy, semináře, školení na téma osobnostně – sociální rozvoj. Očekává se podporné a sdílené vedení, protože je nezbytné, aby vedení školy podporovalo potřeby a názory učitelů a pečovalo o jejich odborný a osobnostní rozvoj. Příspěvek shrne, jak je práce učitelů ovlivněna sociálním kontaktem.

Abstract

One of the main targets of the European countries' education policy is to ensure a sustainable quality of education at all levels of the school system. Currently it is being analyzed how schools are perceived and how do they work. In order to provide quality education to pupils a school suppose to be a place where teachers are people with the mature personalities, broad political and cultural perspectives and maximal expertise. Teachers's work is often disrupted by different problems typical of the school environment. Teachers find themselves in tense situations. Their problematic relationships at the schools also negatively influence the environment at their homes. Due to the problems within their professional lifes, the teachers tend to lose their self-confidence as well as their need to solve any problem. Later on they either choose the way leading to closeness, isolation and loneliness, which results in losing quality teachers in the school environment or they try to find the way of problem solving, learning themselves better, learning to communicate assertively and how to get on well with their students, parents,

colleagues and supervisors. The teachers also want to know how to classify their interests and needs. Therefore, they are looking for different courses and workshops focused on personal social development. It re-quires supporting school management and interest in their professional and personal development. The target of this report is to find out the wide range of activities and features, internal and external, that influence the work of the teachers. Causality among communication problems with parents, absence of assertive communication within solving different problems, a threat of the burnout syndrome and demands on the teachers's lives will be emphasized. That is why the teachers's personal social development should not be neglected.

INOVACE VÝUKY DIDAKTIK ODBORNÝCH PŘEDMĚTŮ A PRAKTICKÉHO VYUČOVÁNÍ V KONTEXTU POŽADAVKŮ SOUČASNÉ DOBY

DIDACTICS OF VOCATIONAL SUBJECTS, DIDACTICS OF PRACTICAL TEACHING, INNOVATION OF TEACHING, TRANSDISCIPLINARY DIDACTICS, DIDACTIC CASE REPORTS

Mgr. Pavel Pecina, Ph.D., Mendelova univerzita v Brně, Institut celoživotního vzdělávání, Zemědělská 5, 613 00 Brno, e-mail: ppecina@ped.muni.cz

Ing. Nikola Straková, Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, Poříčí 31a, 639 00 Brno, e-mail: 242690@mail.muni.cz

Abstrakt

Cílem příspěvku je prezentovat výsledky práce autorů v oblasti inovace výuky didaktiky odborných předmětů a praktického vyučování v rámci studia učitelství odborných předmětů a praktického vyučování na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity a Institutu celoživotního vzdělávání Mendelovy univerzity v Brně. Výhodiskem inovace je nutnost reagovat na požadavky současné praxe a trhu práce v oblasti přípravy budoucích učitelů v době 4. průmyslové revoluce a rychlých technologických i společenských změn. Jako vědeckovýzkumné metody byly použity analýzy informačních pramenů v oblasti oborových didaktik v odborném vzdělávání, následná syntéza a kritické vyhodnocení poznatků, metoda dotazování (rozhovor, dotazník) a didaktické kazuistiky. Předpokládaným výsledkem inovace bude inovovaný systém cílů výuky, obsahu výuky a technologie výuky oborových didaktik v návaznosti na výsledky analýz a empirického výzkumu.

Abstract

The aim of the paper is to present the results of the authors' work in the field of innovation teaching of didactics of vocational subjects and practical training in the study of teaching vocational subjects and practical teaching at the Faculty of Education of Masaryk University and the Institute of Lifelong Learning of Mendel University in Brno. The starting point for innovation is the need to respond to the demands of current practice and the labor market to prepare future teachers during the 4th Industrial Revolution and rapid technological and social changes. The research methods used were analyzes of information sources in the field of subject didactics in vocational education, subsequent synthesis and critical evaluation of knowledge, method of questioning (interview, questionnaire) and didactic case reports. The expected result of the innovation will be an innovated system of teaching objectives,

teaching content and technology of teaching subject didactics in relation to the results of analyzes and empirical research.

KVALIFIKAČNÉ ŠTANDARDY POVOLANIA UČITEĽ PROFESIJNÝCH (ODBORNÝCH) PREDMETOV STREDNEJ ŠKOLY

QUALIFICATION STANDARDS OF A TEACHER OF VOCATIONAL SUBJECTS AT A SECONDARY VOCATIONAL SCHOOL

Ing. Daniela Petříková, PhD., Katedra inžinierskej pedagogiky Technickej univerzity v Košiciach, Némcovej 32, 040 00 Košice, e-mail: daniela.petrikova@tuke.sk

Abstrakt

Príspevok sa zameriava na charakteristiku zamestnania v profesii učiteľa strednej odbornej školy podľa Národnej sústavy povolání a konkrétne na kvalifikáciu učiteľa profesijných (odborných) predmetov strednej školy podľa Národnej sústavy kvalifikácií. Cieľom príspevku je porovnať kvalifikačné štandardy povolania učiteľ profesijných (odborných) predmetov strednej školy, na základe požiadaviek na všeobecné a odborné vedomosti, zručnosti a kompetencie, ktorými má takýto učiteľ disponovať. Charakteristika zodpovedajúceho kvalifikačného štandardu predstavuje zároveň teoretické východiská pre tento príspevok. Ďalším cieľom príspevku je, na základe prieskumu realizovaného na vzorke 150 študentov Doplňujúceho pedagogického štúdia na Technickej univerzite v Košiciach v akademických rokoch 2017/2018 a 2018/2019, poukázať na ich sebahodnotenie v oblasti jednotlivých súčastí kvalifikačného štandardu povolania učiteľa profesijných (odborných) predmetov strednej školy. Študenti doplňujúceho pedagogického štúdia sa hodnotili na začiatku a na konci 2. ročníka štúdia na základe 5 stupňovej BARS škály, ktorá je jednou z najčastejšie používaných škál pri hodnotení pedagogických zamestnancov. Z výsledkov zisťovania vyplynulo, že u väčšiny študentov nastal progres v nadobudnutých oblastiach kvalifikačného štandardu.

Abstract

The paper focuses on the characteristics of the job position of a secondary vocational school teacher according to the National System of Occupations. It also looks at the qualifications of a teacher of vocational subjects at secondary school according to the National Qualifications System. The aim of the paper is to compare the qualification standards of the job position of a teacher of vocational subjects at secondary school, based on the requirements for general and professional knowledge, skills and competences that the teacher is supposed to possess. The characteristic of the corresponding qualification standards is the theoretical basis for this paper. Another aim of the paper is to show the results of Additional Pedagogical Education students' self-assessment in the area of individual qualifications of the vocational teachers. This was based on a survey carried out on a sample of 111 students

of Additional Pedagogical Education at the Technical University in Košice in the academic years 2017/2018 and 2018/2019. These students self-assessed at the beginning of the 2nd year of study and at the end of the 2nd year of study based on the 5-level BARS scale, which is one of the most commonly used scales in the evaluation of teaching staff. The results of the survey showed that most students had made progress in the acquired standard area of qualifications.

CESTA K OBJEKTIVNĚJŠÍMU ZJIŠŤOVÁNÍ SOCIÁLNÍHO ZNEVÝHODNĚNÍ U STUDENTŮ: PILOTNÍ STUDIE POSUZOVACÍ ŠKÁLY PRO UČITELE

TOWARDS A MORE OBJECTIVE EVALUATION OF SOCIAL DISADVANTAGE OF STUDENTS: A PILOT STUDY OF THE ASSESSMENT SCALE FOR TEACHERS

Mgr. Martin Pírko, Mendelova univerzita v Brně, Institut celoživotního vzdělávání, Zemědělská 5, 613 00 Brno, e-mail: martin@pirko.cz

Mgr. Miroslav Bielik, Masarykova univerzita v Brně, Filozofická fakulta, Psychologický ústav, Arne Nováka 1, 602 00 Brno-střed, e-mail: mr.mirobielik@gmail.com

Ing. Mgr. Jiří Čeněk, Ph.D., Mendelova Univerzita, Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií, Ústav sociálního rozvoje, tř. Gen. Píky 2005/7, 613 00 Brno, e-mail: jiri.cenek@mendelu.cz

Mgr. Jaroslav Točík, Národní ústav pro vzdělávání, Sekce pedagogicko-psychologického poradenství, prevence a institucionální výchovy, Oddělení pro tvorbu diagnostických a intervenčních nástrojů, Novoborská 372, 190 00 Praha, e-mail: jaroslav.tocik@nuv.cz

Abstrakt

Představená pilotní studie reaguje na problematiku posuzování sociálního znevýhodnění studentů (v dnešní legislativě se mluví o “vlivu kulturního prostředí a jiných životních podmínek”, viz § 16 odstavec 1 zákona č. 561/2004 Sb.). Dnes je sociální znevýhodnění posuzováno čistě subjektivně pracovníky školských poradenských zařízení na základě obecných indikátorů definovaných Národním ústavem pro vzdělávání (2016). V rámci naší studie jsme na základě posuzovacího schématu sociálního znevýhodnění navrženého Felcmanovou, Brodskou a kolegy (2015) vytvořili posuzovací škálu sociálního znevýhodnění studentů pro učitele. Tato škála obsahuje celkem 21 položek odpovídajících posuzovaným aspektům dle Felcmanové, Brodské a kolegů (2015). Můžeme ji rozdělit na pět oblastí - indikátory spojené s rodinou studenta a jejím sociokulturním statusem, indikátory popisující interpersonální charakteristiky studenta, indikátory popisující intrapersonální a osobnostní charakteristiky, materiální podmínky vzdělávání studenta a školská připravenost v období prvních let školní docházky. Výzkumný soubor pilotní studie tvořilo 93 rodičů žáků 1. a 2. tříd základní škol (z toho 22 ze školy spádové sociálně vyloučené lokalitě). Rodiče vyplňovali škály adaptivního chování a sociálního znevýhodnění dětí vyvinuté národním ústavem pro vzdělávání a škálu sociální desirability. Ke každému žákovi jsme získali od učitelů vyplněnou naši škálu sociálního znevýhodnění pro učitele. Získaná data jsme zkoumali korelační analýzou, konfirmační faktorovou analýzou a dalšími statistickými metodami. Naše škála sociálního znevýhodnění pro učitele se na základě výsledků těchto analýz jeví jako slibný nástroj vhodný pro zachycení sociálního znevýhodnění studentů. Po dalších úpravách a ověření

může být nejen vhodnou metodou pro výzkum, ale také může posloužit jako pomocný nástroj pro pracovníky školských poradenských zařízení.

Abstract

The presented pilot study responds to the issue of evaluating social disadvantage of students (in today's legislation it is referred to as "the influence of the cultural environment and other living conditions", see § 16 paragraph 1 of Act No. 561/2004 Coll. of czech law). Social disadvantage is currently assessed purely subjectively by the staff of education counselling centres on the basis of general indicators defined by the National Institute for Education (2016). As part of our study, we have developed an assessment scale of students' social disadvantage for teachers based on the social disadvantage assessment scheme proposed by Felcmanová, Brodská and colleagues (2015). This scale contains a total of 21 items corresponding to the assessed aspects according to Felcmanová, Brodská and colleagues (2015). It can be divided into five areas - indicators related to the student's family and its socio-cultural status, indicators describing interpersonal characteristics of the student, indicators describing intrapersonal and personality characteristics, material conditions of student education and school readiness during the first years of schooling. The research set of the pilot study consisted of 93 parents of pupils of the 1st and 2nd classes of primary schools (of which 22 were from the school in socially excluded locality). Parents filled the scales of adaptive behavior and social disadvantage of children developed by the National Institute for Education and a social desirability scale. We have got a completed scale of social disadvantage for teachers of each pupil. The obtained data were examined by correlation analysis, confirmatory factor analysis and other statistical methods. Based on the results of these analyzes, our scale of social disadvantage for teachers appears to be a promising tool for capturing students' social disadvantage. After further adjustments and verification, it may not only be a suitable method for research, but it may also serve as an auxiliary tool for education counselling centres staff.

STRATÉGIE A METÓDY PRÁCE SO ŠTUDENTMI SO ŠPECIFICKÝMI POTŘEBAMI

STRATEGIES AND METHODS OF WORKING WITH STUDENTS WITH SPECIFIC NEEDS

PhDr. Miroslav Poláček, PhD., Centrum pedagogiky a psychologického poradenstva FEM SPU v Nitre, Štúrova 51, 949 59 Nitra, e-mail: miroslav.polacek@uniag.sk

Abstrakt

Práca so študentmi so špecifickými potrebami predstavuje spôsob edukácie jednotlivcov zo zdravotným znevýhodnením. Podstatou tejto práce je umožnenie rovnocenného prístupu ku vzdelaniu pre každého a umožňuje rozvíjať individuálne schopnosti v maximálnej možnej miere spolu s ostatnými intaktnými študentmi. Takéto vzdelávanie však vyžaduje diferencovaný prístup k študentom podľa druhu a stupňa znevýhodnenia, ďalšie vzdelávanie pedagógov v tejto oblasti, materiálne vybavenie škôl, podporné služby odborníkov a vytváranie bezbariérových prístupov.

Abstract

Working with students with specific needs is a way of educating individuals with disabilities. The essence of this work is to allow equal access to education for everyone and to develop individual abilities as much as possible with other intact students. However, such education requires a differentiated approach to students by type and degree of disadvantage, further education of teachers in this area, material equipment for schools, support services for professionals and the creation of barrier-free access.

VZDĚLÁVACÍ SYSTÉM JAKO RIZIKOVÝ FAKTOR ROZVOJE INFORMAČNÍ SPOLEČNOSTI

THE EDUCATION SYSTEM AS A RISK FACTOR OF THE DEVELOPMENT OF THE INFORMATION SOCIETY

PhDr. Věra Radváková, Ph.D., Vysoká škola ekonomická v Praze, nám. Winstona Churchilla 4, 130 00 Praha 3, ČR, e-mail: radvakovavera@seznam.cz

Abstrakt

Text reflektuje rychlý rozvoj informační společnosti. Autorka poukazuje na současný vzdělávací systém, který stále nevede nastupující generace k aktivní individuální práci s informacemi a s informačními zdroji. Vzdělávání nemá pouze zdůrazňovat přenos informace, ale především se má soustředit na práci s informací, tedy na znalosti a dovednosti dát informace do souvislostí, znát metody ověřování zdrojů, pracovat s kritickým myšlením a informační etikou. Cílem příspěvku je upozornit, že schopnosti žáků rozpoznat nástrahy současných informačních zdrojů i informačních a komunikačních technologií nejsou dostatečně rozvíjeny.

Abstract

The text considers the rapid development of the information society. The author examines the current education system, which is still not guiding the young generation toward active individual work with information and information sources. Teaching should not merely emphasise the transmission of information; it should above all concentrate on working with information, i.e., on the knowledge and skills to put information into context, to be aware of methods of verifying sources, to work using critical thinking and information ethics.

OSOBNOSTNĚ SOCIÁLNÍ ROZVOJ JAKO SPONTÁNNÍ PRODUKT AKČNÍHO VÝZKUMU

PERSONALITY AND SOCIAL DEVELOPMENT AS A SPONTANEOUS PRODUCT OF ACTION RESEARCH

Mgr. Bohdana Richterová, Ph.D., Ostravská Univerzita, Pedagogická fakulta, Fráni Šrámka 3, 709 00 Ostrava, e-mail: bohdana.richterova@osu.cz

Mgr. Bc. Hana Kubíčková, Ph.D., Ostravská Univerzita, Pedagogická fakulta, Fráni Šrámka 3, 709 00 Ostrava, e-mail: hana.kubickova@osu.cz

Abstrakt

Příspěvek reflektuje jedno z témat cyklu participačního akčního výzkumu v rámci roční spolupráce skupiny dvanácti pedagogů z ostravských základních škol a dvou akademických pracovníků Ostravské univerzity. Téma vymezení kompetencí asistenta pedagoga ve spolupráci s učiteli se postupně zužovalo na téma komunikačních strategií v kontextu budování osobních hranic. Příspěvek představuje metodologická východiska založená na praktickém (interpretativním) přístupu. Klíčovou metodou sběru dat byla práce ve focus group, ze které byly pořízeny videozáznamy, doplněná pozorováním ve výuce a psaním deníků akčního výzkumu. Analýza byla prováděna prostřednictvím otevřeného kódování. Příspěvek představuje nejen výstupy a přínosy pro jednotlivé účastníky skupiny v jejich osobnostním rozvoji s přesahem do pedagogické profese, ale také limity této výzkumné práce.

Abstract

The paper reflects one of the topics of the participatory action research cycle which was run in the framework of a year cooperation of twelve educators of the elementary schools Ostrava and two academic workers of Ostrava University. The topic of setting the competencies of teachers' assistants in cooperation with teachers was gradually narrowing to communication strategies in the context of building personal boundaries. The paper presents methodological approach based on practical (interpretative) approach. The key method of the data collection was working in a focus group, where video recordings were made, this was enriched with observation in lessons and writing action research journals. Analysis was carried out by the means of open coding. The paper presents not only outcomes and benefits for individual participants in the group as for their personality development overlapping with their educators practice but also limits of this paper.

NETRADIČNÍ STUDENTI STUDUJÍCÍ PEDAGOGICKÉ OBORY V ČR: TYPOLOGIE A CHARAKTERISTIKY

NON-TRADITIONAL STUDENTS STUDYING FOR EDUCATIONAL DEGREES IN CZECH REPUBLIC: TYPOLOGY AND CHARACTERISTICS

Mgr. Katarína Rozvadská, Ústav pedagogických věd, Filozofická fakulta, Masarykova univerzita, Arna Nováka 1, 602 00 Brno, e-mail: rozvadska@phil.muni.cz

Abstrakt

Príspevok pojednáva o vybraných charakteristikách netradičných študentov študujúcich pedagogické odbory v českom terciárnom vzdelávaní. Počty študujúcich sa na súčasných univerzitách zvyšujú a študenti ich navštevujúci sú, čo sa týka veku, etnicity, socioekonomického statusu a životných rolí, rozmanitejší než kedykoľvek predtým (Fairchild, 2003). Na tuto situáciu reaguje koncept netradičných študentov (NTS) vytvorený pro popis menej zastúpených skupín v terciárnom vzdelávaní (Bron & Lönnheden, 2004). Pojem NTS však variuje podle společenského, geografického a systémového kontextu (Chung, Chur-Hansen, & Turnbull, 2014; Rosario, Pereira et al., 2014). Pre Českú republiku, kde bol výskum realizovaný, je nosné kritérium pre vydelenie NTS vek a netradičná študijná dráha. V tomto výskume sú preto v súlade s českou legislatívou NTS definovaní ako dospelí študenti starší 26 rokov (Zákon o státní sociální podpoře) a ako doplňujúce kritérium pre netradičnú študijnú dráhu je zvolený návrat do formálneho vzdelávania po minimálne ročnej pauze. Cieľom príspevku je základná deskripcia typov NTS študujúcich pedagogické odbory v ČR, ako aj charakteristika ich študijných dráh a rozdielov medzi jednotlivými typmi, pričom jeden z typov NTS bude predstavený bližšie. Príspevok predstaví vybrané výsledky z kvantitatívnej fázy výskumného šetrenia, kde použitou metódou zberu dát bol online dotazník zostavený z viacerých overených výskumných nástrojov merajúcich napr. akademickú motiváciu, študijné angažovania či študijné prístupy. Z analýzy okrem iného vyplýva, že jednotlivé typy NTS sa líšia pokiaľ ide o ich študijné angažovanie a akademickú motiváciu. Príspevok vznikol za podpory projektu GAČR "Netradiční studenti studující pedagogické obory v terciárním vzdělávání v ČR" (č. 18-15451S).

Abstract

This contribution deals with the characteristics of non-traditional students studying for education degrees in Czech tertiary education. The number of persons studying at today's universities increases constantly and students are more and more diverse regarding their age, ethnicity, socioeconomic status and life roles (Fairchild, 2003). Thus the non-traditional students (NTS) concept was introduced to describe these underrepresented groups in higher education (Bron & Lönnheden, 2004), but it varies

in accordance with social, geographic and system context (Chung, Turnbull & Chur-Hansen, 2014; Rosário, Pereira et al., 2014). For the context of the Czech Republic, the core criterion to define NTS is age and also a non-traditional educational pathway. In the present research and in accordance with the Czech legislative system, the NTS are defined as adult students above 26 years of age (Czech Act No. 117/1995 Sb., On State Social Support). Moreover, the criterion of age is complemented with the condition of a break in educational trajectory for the period of at least one year and then a comeback to the formal education system. The aim of this contribution is a description of the NTS studying education degrees, of their typology, of the characteristic of their educational pathways and of the differences between the individual types, whereby one category of NTS will be introduced more in detail. More specifically the contribution concerns the results of the quantitative phase of the research and the method of data collection used in this phase of research was an online survey composed by several measurement instruments, measuring, for example, studying approaches, study engagement, academic motivation etc. Analysis showed among other things that individual types of NTS differ from each other by their academic motivation and study engagement. The contribution came into being thanks to the “Non-Traditional Students Studying for Education Degrees in Tertiary Education within the Czech Republic” research project funded by the Czech Science Foundation (18-15451S).

BUDÚCNOSŤ VZDELÁVANIA SPOTREBITEĽOV V OBLASTI PLYTVANIA POTRAVINOVÝMI ZDROJMI

FUTURE OF THE FOOD WASTE EDUCATION OF CONSUMERS

Mgr. et Mgr. Jana Rybanská, PhD., Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, Fakulta ekonomiky a manažmentu, Centrum pedagogiky a psychologického poradenstva, Tr. A. Hlinku 2, 94976 Nitra, e-mail: jane.rybanska@gmail.com

Abstrakt

Jedlo zohráva dôležitú úlohu v každodennom živote každého človeka, a teda aj každého spotrebiteľa. Žijeme vo svete, kde prevláda konzum a s ním je spojené aj značné plytvanie potravinovými zdrojmi. Akékoľvek skúsenosti detí s jedlom (a teda aj s jeho plytvaním) predikujú ich budúce spotrebiteľské správanie na trhu potravín v dospelom veku. Bohužiaľ, v mnohých prípadoch sú dospelí zlým príkladom pre deti, a preto sa potrebujú v tejto oblasti ďalej vzdelávať. Hlavným cieľom predkladaného článku je navrhnúť metódy vzdelávania spotrebiteľov v oblasti plytvania potravinovými zdrojmi. Z doterajších výskumov vyplýva, že deti predovšetkým kopírujú správanie svojich rodičov, preto sme sa zamerali na neformálne vzdelávanie dospelých spotrebiteľov na trhu potravín. Článok tiež skúma prepojenie medzi spotrebiteľskými tendenciami plytvať potravinami a vybranými socioekonomickými charakteristikami.

Abstract

Food plays an important role in the daily life of every human being, and thus of every consumer. We live in a world of a huge consumerism and related food waste. Childhood food experiences of any kind are important guide to consumer behaviour on the food market in adults. Sadly, adults are in many cases a bad example for children and they need to be educated as well. The main aim and the purpose of this paper is to design the methods of education of consumers in the field of food waste problematics. Based on previous research it was found out that children mainly copy the behaviour of their parents, so we are focused on informal education of adults on the market of food. The paper also studies links between the behavioural tendencies to waste food and chosen socioeconomic indicators.

VÝZNAM POHYBOVÝCH AKTIVÍT 50+

THE IMPORTANCE OF PHYSICAL ACTIVITIES 50+

Mgr. Ing. Erik Selecký, PhD., Centrum ďalšieho vzdelávania, Technická univerzita vo Zvolene, Masaryka 24, 960 01 Zvolen, e-mail: erik.selecky@tuzvo.sk

Abstrakt

Univerzita tretieho veku vo Zvolene sa dlhoročne venuje organizácii pohybových aktivít pre občanov 50+. Spoluorganizuje okresné a krajské športové hry, medzinárodnú športovú olympiádu a vytvára priestor aj pre menšie skupinky seniorov. V roku 2018 bola úspešná v medzinárodnom projekte Erasmus plus - IDEMASAP 50+ a chcela by sa podeliť o svoje skúsenosti a výsledky.

Abstract

The University of the Third Age in Zvolen has long tradition in organizing physical activities for 50+ citizens. We co-organizes district and regional sports games, the International Sports Olympics Games and we creates space for small groups of seniors. We were successful in the international project Erasmus plus - IDEMASAP 50+ and would like to share our experience and results.

VZDĚLÁVÁNÍ JAKO ŽIVÝ DIALOG S MINULOSTÍ

EDUCATION AS A LIVING DIALOGUE WITH THE PAST

doc. PhDr. Jiří Semrád, CSc., České vysoké učení technické v Praze, Masarykův ústav vyšších studií, Kolejní 2637/2a, 160 00 Praha 6, e-mail: jiri.semrad@cvut.cz

PaedDr. Milan Škrabal, České vysoké učení technické v Praze, Masarykův ústav vyšších studií, Kolejní 2637/2a, 160 00 Praha 6, e-mail: milan.skrabal@cvut.cz

Abstrakt

Příspěvek se zabývá problémem úrovně všeobecného vzdělání mladé generace. Opírá se o názory S. Hessena, D. Schwanitze, K. Kolesárové, J. Skalkové, S. Kučerové, J. Maňáka aj., kteří ukazují důležitost vstřebávání kulturního odkazu mladou generací pro vytváření optimálního fungování současné i budoucí společnosti. Příspěvek s využitím empirické sondy ukazuje na slabiny současného všeobecného vzdělání mladé generace, které má dopady nejen v oblasti poznávání, ale i v oblasti hodnotové a sociální.

Abstract

The paper deals with the problem of the level of general education of the young generation. It is based on the opinions of S. Hessen, D. Schwanitz, K. Kolesárová, J. Skalková, S. Kučerová, J. Maňák, etc., who show the importance of the young generation's cultural heritage to create the optimal functioning of the present and future society. The contribution using empirical probe shows the weaknesses of the current general education of the young generation, which has impacts not only in the field of cognition but also in the field of value and social.

ANALÝZA NÁCHYLNOSTI STUDENTŮ VYSOKÝCH ŠKOL K VÝSKYTU SYNDROMU VYHOŘENÍ

ANALYSIS OF THE PREDISPOSITION OF UNIVERSITY STUDENTS TO THE OCCURRENCE OF BURNOUT SYNDROME

doc. PhDr. Markéta Švamberg Šauerová, Ph.D., Vysoká škola tělesné výchovy a sportu PALESTRA, spol. s r.o., Slovačikova 400/1, 197 00 Praha 9, e-mail: svamberg.sauerova@palestra.cz

Abstrakt

Příspěvek se zaměřuje na analýzu náchylnosti k výskytu syndromu vyhoření u studentů vysokých škol, a to s ohledem na typ studia (humanitní, ekonomické, technické, umělecké, medicínské a sportovní obory). Vysoká míra stresu a následně vznikající syndrom vyhoření stojí za nárůstem zdravotních (psychosomatických) obtíží mladých studujících a je častou příčinou předčasného ukončování studia. K získání dat byl použitý standardizovaný Inventář projevů syndromu vyhoření, který sleduje projevy syndromu vyhoření ve čtyřech základních rovinách – rozumové, emocionální, tělesné a sociální. Data byla získána mezi studenty vysokých škol v České republice, celkový počet respondentů činil 1106 studentů (s vyváženým rozdělením v jednotlivých typech studia). Oproti očekávání z výsledků vyplynulo, že ve všech sledovaných rovinách jsou nejvíce ohrožení studenti technických oborů, zatímco studenti biomedicínských oborů přes jednoznačnou nejvyšší náročnost studia patří mezi studenty nejméně ohrožené vznikem syndromu vyhoření.

Abstract

The contribution focuses on the analysis of the predisposition to the occurrence of burnout syndrome in university students, with regard to the type of studies (humanistic, economic, technical, artistic, medical and sports fields). The high level of stress resulting in the emergence of burnout syndrome has an impact on the increase of the health (psychosomatic) difficulties of young students and is a frequent cause of school leaving too early. To obtain data, a standardized Burnout Syndrome Inventory was used to monitor the burnout syndrome in four basic levels - intellectual, emotional, physical and social. Data were collected among university students in the Czech Republic, with a total of 1106 students (with a balanced distribution in each type of study). Unlike to the expectations, students of technical disciplines are most at risk in all monitored levels, while students of biomedical disciplines, despite significantly the highest demands of their studies, are among the least vulnerable to the burnout.

NEPROZKOUMANÁ MINULOST – STŘEDNÍ ODBORNÉ ŠKOLSTVÍ V SOCIALISTICKÉM ČESKOSLOVENSKU JAKO JEDEN Z MOŽNÝCH ZDROJŮ POZNÁNÍ SOUČASNÉHO VÝVOJE ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

UNEXPLORED PAST - SECONDARY TECHNICAL SCHOOLS IN SOCIALIST CZECHOSLOVAKIA AS ONE OF THE POSSIBLE SOURCES OF THE CURRENT DEVELOPMENT OF VOCATIONAL EDUCATION

Mgr. et Mgr. Michal Šimáně, Ph.D., Mendelova univerzita v Brně, Institut celoživotního vzdělávání, Oddělení sociálních věd, Zemědělská 5/1665, 613 00 Brno, e-mail: simane@mendelu.cz

Mgr. et Mgr. Lenka Kamanová, Ph.D., Mendelova univerzita v Brně, Institut celoživotního vzdělávání, Oddělení sociálních věd, Zemědělská 5/1665, 613 00 Brno, e-mail: lenka.kamanova@mendelu.cz

Abstrakt

Oblast školství, výchovy a vzdělávání z pohledu vládnoucího režimu v socialistickém Československu hrála významnou roli. Výchova a vzdělávání budoucích generací měla směřovat k naplňování režimních cílů. O tom, jakým způsobem byla výchova a vzdělávání, obecně školství, v této době formováno, jak vypadal např. každodenní život na školách, jakým způsobem učitelé naplňovali na školách režimní požadavky ad., ovšem téměř třicet let od sametové revoluce mnoho nevíme. Výjimkou v tomto není ani odborné vzdělávání. Jak upozorňuje například Průcha (2016), výzkum odborného vzdělávání a odborného výcviku je v obecné rovině totiž zcela opomíjen. Historicko-pedagogický výzkum v této oblasti vzdělávání pak v podstatě úplně chybí. Příspěvek se zaměřuje na představení důvodů k realizaci podobného výzkumu a na možnosti zkoumání této problematiky. Zároveň přináší první dílčí výsledky rozsáhlejšího projektu s názvem Střední odborná škola v socialistickém Československu pohledem dějin každodennosti. Orálně historické rozhovory s učiteli (GAČR č. 19-24776S). Příspěvek je primárně založen na datech získaných metodou orální historie. Celkem autoři v rámci tohoto příspěvku vychází z 20 rozhovorů s 13 pamětníky, kterými jsou učitelé odborných předmětů, kteří působili na středních odborných školách v bývalém Jihomoravském kraji před rokem 1989. Tato data autoři dále doplnili analýzou dobových pedagogických periodik. Poznání vývoje středního odborného školství v tomto období může přispět k pochopení změn v tomto školství v následném období transformace i současného stavu odborného školství, a to i ve spojitosti s příchodem tzv. Průmyslu 4.0.

Abstract

School and education played an important role from the perspective of the ruling regime in socialist Czechoslovakia. The upbringing and education of future generations should

aim at fulfilling the regime's goals. But about the way in which education was formed at that time, how everyday life in schools looked like, how teachers fulfilled regime requirements in schools, etc., we do not know so much for almost thirty years since the Velvet Revolution. Vocational education and training are not an exception in this. For example, as Průcha (2016) points out in general terms, that research into vocational education and training is completely neglected. Historical-pedagogical research in this area of education is missing completely at all. The paper focuses on introducing the reasons for doing similar research and on possibilities of exploring this issue. At the same time, it brings the first partial results of a larger project called Secondary Technical School in Socialist Czechoslovakia from the History of the Everyday Life Point of View. Oral History Interviews with Teachers (GAČR no. 19-24776S). The paper is primarily based on data from the oral history method. Within this method the authors of this proposal have conducted 20 interviews with 13 respondents, who were teachers of vocational subjects who worked at secondary technical schools in the former South Moravian region before 1989. The authors further supplemented the data with an analysis of pedagogical periodicals from period before 1989. Knowledge of the development of secondary technical schools/vocational education in this period can contribute to the understanding of changes in this field of education in the subsequent period of transformation and in the current state of vocational education, even in connection with the so-called Industry 4.0.

KOMPETENČNÍ VYBAVENOST STUDENTŮ OBORU SOCIÁLNÍ PRÁCE

CORE COMPETENCY OF SOCIAL WORK STUDENTS

Ing. Dita Štyvarová, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, Fakulta sociálně ekonomická, katedra sociální práce, Pasteurova 1, 400 96 Ústí nad Labem, e-mail: dita.styvarova@ujep.cz

Bc. Zdeňka Kašpárková

Abstrakt

Příspěvek je orientován na problematiku profesních kompetencí studentů oboru sociální práce optikou samotných studentů a zaměstnavatelů, kdy vycházíme z konkrétních kompetenčních typologií a jejich využitelnosti pro běžnou praxi v sociální oblasti. Důraz je kladen zejména na tzv. klíčové kompetence, resp. jejich subjektivní identifikace samotnými respondenty - studenty a jejich využitelnost v praxi z pohledu možných zaměstnavatelů.

Abstract

The speech is focused on the issue of professional competences of students in the field of social work through the optics of students and employers themselves. It is based on specific competence typology and its applicability for daily life in the social field. The emphasis is on the so-called key competencies, mainly their subjective identification by respondents - students and their applicability in real life from the perspective of possible employers.

VZDĚLÁVÁNÍ SENIORŮ 65+ V OBLASTI FINANČNÍ GRAMOTNOSTI

FINANCIAL LITERACY EDUCATION FOR SENIORS 65+

Mgr. Ing. Renata Švestková, Ph.D., Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, Ústav sociálních a speciálněpedagogických věd, Boreckého 1147/27, 37011 České Budějovice, e-mail: svestkor@zsf.jcu.cz

PhDr. Lenka Motlová, Ph.D., Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, J. Boreckého 27, 370 11 České Budějovice, e-mail: motlova@zsf.jcu.cz

Abstrakt

Poster je zaměřen na možnosti vzdělávání v oblasti finanční gramotnosti u seniorů 65+ žijících v domácím prostředí v ČR v kontextu sociálního vyloučení. Vzhledem k demografickému stárnutí populace je sociální vyloučení aktuálním tématem, které může nabývat různé druhy a formy (prostorové; ekonomické; kulturní, sociální i politické vyloučení a symbolické vyloučení). Poster vznikl v rámci projektu COST LTC 18066 „Sociální vyloučení u seniorů žijících v domácím prostředí v České republice“ podpořeného MŠMT ČR v rámci Inter-Excellence, podprogramu Inter COST.

Abstract

The poster is focused on financial literacy education in seniors 65+ living in home environment in the context of social exclusion in the Czech Republic. Given the demographic aging of the population, social exclusion is an actual topic that can take on different types and forms (spatial, economic, cultural, social and political exclusion and symbolic exclusion). The poster was created as part of the COST project LTC 18066 "Social Exclusion for Seniors Living in the Czech Republic's Home", supported by the Ministry of Education, Youth and Sports of the Czech Republic within Inter-Excellence, the Inter COST sub-program.

ADAPTATION OF THE HUNGARIAN VERSION OF THE QTI QUESTIONNAIRE

Prof. Dr. Ing. Peter Toth Ph.D., J. Selye University, Bratislavská cesta 3322, SK-94501 Komárno, Slovakia, e-mail: tothp@ujv.sk

dr. habil. PaedDr. Kinga Horvath Ph.D., J. Selye University, Bratislavská cesta 3322, SK-94501 Komárno, Slovakia, e-mail: horvathki@ujv.sk

Abstract

We consider interaction to be an indispensable form of social interaction from the point of view of communication theory, psychology and sociology. The process of education is a chain of interactions between individuals (teacher-students, students-students) (Buda, 1986; Morel et al., 2000; Dagarin, 2004; Vincze, 2013). Wubbels et al. (1987) developed Watzlawick's communication (1967) and Leary's interpersonal behaviour (1957) to develop their own model or measurement tool (QTI), which is able to describe and measure teacher interaction behaviour. The QTI focuses on the complex investigation of the interaction in three dimensions. Our research was conducted in dimension 1 that is, in judging the ideal teacher interaction, using the Hungarian version of the 48 tools used by Fisher et al (1995). Our goal was (1) to adapt the Hungarian version of the QTI questionnaire, (2) to outline how the 358 cross-border educators participating in the research consider the ideal teacher interaction based on the QTI variables, and finally (3) to detect significant differences in the background variables. Based on the results obtained, it can be stated that (1) the characteristic of ideal teacher interactions is the leadership (DC), the helpfulness (CD), the understanding (CS), while the opinion on strictness (DO) and student freedom (SC) is different. Considering the background variables (2) (gender, section, degree, grade, country, secondary school type), we only received significant differences in the latter two QTI variables.

METODICKÉ ORGÁNY ZŠ A SŠ: CHARAKTER ČINNOSTÍ A VZDĚLÁVACÍ POTŘEBY ČLENŮ

METHODOLOGICAL BODIES AT PRIMARY AND SECONDARY SCHOOLS: CHARACTER OF THEIR ACTIVITIES AND EDUCATIONAL NEEDS OF THEIR MEMBERS

Mgr. Kateřina Trnková, Ph.D., Národní institut pro další vzdělávání, Křížová 22, 603 00 Brno, Česká republika, e-mail: trnkova@nidv.cz

Mgr. Libor Juhaňák, Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Ústav pedagogických věd, A. Nováka 1, 602 00 Brno e-mail: juhanak@phil.muni.cz

Mgr. Alica Rétiová, Národní institut pro další vzdělávání, Křížová 22, 603 00 Brno, Česká republika, e-mail: retiova@nidv.cz

Abstrakt

Cílem příspěvku je navázat na diskusi o funkci metodických orgánů (metodická sdružení, předmětové komise) na základě výsledků reprezentativního šetření jejich aktivit na základních a středních školách. Příspěvek přináší přehled hlavních činností a vzdělávacích potřeb členů metodických orgánů pro rozvoj oborových didaktik českého jazyka, matematiky a informatiky (dále jen metodické orgány). Metodické orgány lze řadit do středního managementu škol v oblasti pedagogického řízení a rozvoje kurikula jednotlivých předmětů. V zahraničí zastávají často jednu z nejvýznamnějších rolí; např. ve Velké Británii (Gold, 2005), kde se jejich vedoucí podílí i na přijímání závažných rozhodnutí školy (Bennett, 1999). V České republice je ale jejich činnost opomíjenou složkou řízení i výzkumu (Lhotková, 2011), přestože jejich význam kvůli silné autonomii škol není malý. Metodické orgány tak hrají důležitou roli v tvorbě ŠVP, zajištění návaznosti výstupů a zamezení duplicitě v jednotlivých předmětech (Trojanová, 2014; Lhotková, 2011). V reakci na tuto situaci bylo cílem našeho šetření zodpovědět: Jaké funkce plní metodické orgány na českých ZŠ a SŠ? Konkrétněji: Jakými činnostmi se tyto orgány zabývají? Jaké vzdělávací potřeby mají jejich členové? Metodou sběru dat bylo dotazníkové šetření oslovující ředitele, vedoucí a členy metodických orgánů v předmětech ČJ, MA a INF. Výzkumný soubor byl vybrán stratifikovaným, náhodným výběrem, kde strata tvořila velikostní kategorie škol podle počtu učitelů. Výslední vzorek tvoří odpovědi 1040 respondentů z 523 škol. Výsledky přinášejí zjištění, že většina zkoumaných škol definuje činnost metodických orgánů v interních dokumentech, ale jejich organizační princip se liší. Málokdy disponují vlastními rozpočty a za činnost ve sdruženích jsou odměňováni především jejich předsedové. Součástí prezentace budou také specifika v činnostech jednotlivých metodických sdružení podle předmětu.

Abstract

The aim of the paper is to join the discussion about function of methodological bodies (methodological associations, subject committees) by presenting the results of representative survey of their activities at primary and secondary schools. The paper brings an overview of main activities and educational needs of members of the methodological bodies for development of didactics of Czech language, Mathematics and Informatics (further as methodological bodies). Methodological bodies can be included into the school middle management in the field of pedagogical management and curriculum development. Abroad they often play a crucial role, for instance in the UK (Gold, 2005), where their chairs are in charge of the school decision making process (Bennett, 1999). However, in Czechia, despite their rising significance due to strong school autonomy, their activities are neglected in both management and research (Lhotková, 2011). Methodological bodies play important role in creation of educational programme, ensuring continuity and avoiding duplication in the subjects (Trojanová, 2014; Lhotková, 2011). In response to this situation, the aim of our survey was to answer: Which functions methodological bodies have at Czech primary and secondary schools? Particularly, which activities do they perform? What are the educational needs of their members? We used quantitative survey as the method of data collection contacting school principals, chairs and members of methodological bodies in the selected subjects. Research sample was selected by stratified random sampling, and strata were formed based on school size according to number of teachers. Final research sample included responses of 1040 respondents from 523 schools. The findings say that majority of the schools define the activities of methodological bodies in internal documents, but they are organized on different principles. They rarely have their own budgets, and their chairpersons are primarily paid for the activities they perform. The specifics of methodological bodies according to different subjects will be included in the presentation.

ANALÝZA KOMPETENCÍ ŘEDITELŮ ŠKOL V KONTEXTU UDRŽITELNOSTI VZDĚLÁVÁNÍ V REFLEXI PRAXÍ NA KATEDROVÝCH ŠKOLÁCH V ČESKÉ REPUBLICE

COMPETENCE ANALYSIS OF SCHOOL'S PRINCIPAL IN THE CONTEXT OF SUSTAINABILITY OF EDUCATION IN REFLECTION OF PRACTICE AT DEPARTMENTAL SCHOOLS IN THE CZECH REPUBLIC

RNDr. Ing. Eva Urbanová, Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, Katedra andragogiky a managementu vzdělávání, Myslíkova 7, 110 00 Praha 1, Česká republika, e-mail: eva.urbanova@pedf.cuni.cz

Doc. PhDr. Jana Marie Šafránková, CSc., Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, Katedra andragogiky a managementu vzdělávání, Myslíkova 7, 110 00 Praha 1, Česká republika, e-mail: janamarie.safrankova@pedf.cuni.cz

Abstrakt

Předpokladem k udržitelnému vzdělávání ve školách je osvojení si a rozvoj takových kompetencí vedoucích pedagogických pracovníků, které povedou ke svobodnému rozhodování ve veřejném zájmu a obecné podpoře rozvoje vzdělanosti. Cílem příspěvku je zhodnocení praktické části profesní přípravy vedoucích pedagogických pracovníků. Jednou z cest je analýza kompetenčního modelu prostřednictvím reflexe praxí studentů studijního programu Školský management v rámci jejich praktické přípravy a jejich uplatňování získaných teoretických východisek v autentickém prostředí školy, která je schopna předávat řídicí kompetence, které jsou v souladu s profesním profilem absolventa Školského managementu. Příspěvek definuje pomocí SWOT analýzy výsledky reflexe studentů, které byly získány při výzkumném šetření zaměřeném na zhodnocení praktické přípravy studentů Školského managementu, které bylo provedeno na konci letního semestru akademického roku 2018/2019 mezi 90 studenty 1. - 2. ročníku. Na základě výzkumného šetření bylo zjištěno, že poznatky studentů získané v letním semestru akademického roku 2018/2019 v rámci praktické části studia reflektují jeho teoretickou část, a že školy umožňují při praxi studentům získat při použití různých vzdělávacích metod vybrané kompetence.

Abstract

The prerequisite for sustainable education in schools is the acquisition and development of such leadership competencies, leading to free decision-making in the public interest and general support for the development of education. The aim of the paper is to evaluate the practical part of the professional training of leading pedagogical staff. One of the ways is to analyze the competency model by reflecting on the practice of the students of the School Management study program as part of their practical

preparation and their application of the theoretical foundations in an authentic school environment that is able to pass management competencies that are in line with the professional profile of the School Management graduate. The paper defines the results of reflection of students, which were obtained during the research focused on the evaluation of practical preparation of the students of the School Management, which was carried out at the end of the summer semester of the academic year 2018/2019 among 90 students of the 1st - 2nd year. Based on the research, it was found that the students' knowledge acquired in the summer semester of the 2018/2019 academic year reflects its theoretical part in the practical part of the study, and that the schools enable students to acquire selected competences using various educational methods.

NÁVYKY PRI PROGRAMOVANÍ CYKLOV

LOOPS PROGRAMMING HABITS

Ing. Tatiana Varadyová, PhD., Technická univerzita v Košiciach, Katedra inžinierskej pedagogiky, Němcovej 32, 042 00 Košice, Slovensko, e-mail: tatiana.varadyova@tuke.sk

Abstrakt

Informatika sa na Slovensku vyučuje ako vyučovací predmet na základných aj stredných školách. V rámci odborného vzdelávania sa často dopĺňa o hodiny s touto tematikou v ďalších vyučovacích predmetoch technického zamerania. Jednou z oblastí, ktoré sú vo vyučovacích predmetoch informatického zamerania zahrnuté, je aj algoritmizácia a programovanie. Cieľom príspevku je uviesť niekoľko náhľadov na využívanie cyklov, jednej z kľúčových príkazových štruktúr pri tvorbe algoritmov, vo vyučovaní programovania na strednej odbornej škole. Je venovaný analýze spôsobov zavedenia cyklov do riešenia problémov vo vyučovacom procese. Ukazuje na možné výsledné návyky žiakov, ktoré si následne prinesú do praxe.

Abstract

Informatics is taught in Slovakia as a subject at primary and secondary education. Vocational training is often supplemented by informatics topics. Algorithms and programming is also one of the areas covered in informatics subjects. Aim of the article gives a point of view of using cycles/loops as one of key structures in teaching of programming at vocational school. It is a short analyse of some ways to apply cycles/loops to the solving programming problems in teaching process. It shows some possible habits which can be identified in practical programming.

VÝUČBA TECHNIKY NA ZŠ PODPOROVANÁ PROSTRIEDKAMI IKT

TEACHING TECHNOLOGY AT PRIMARY SCHOOL SUPPORTED BY ICT MEANS

PaedDr. Silvia Virághová, PhD., Centrum pedagogiky a psychologického poradenstva, Fakulta ekonomiky a manažmentu, Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, Štúrova 51, 949 59 Nitra, e-mail: silvia.viraghova@uniag.sk

Abstrakt

Cieľom príspevku je popísať, preskúmať a overiť, či a akým spôsobom vstupujú informačno-komunikačné technológie do vyučovacieho procesu predmetu „pracovné vyučovanie“ vo 4. ročníku základnej školy. Uvedený cieľ sme naplnili uskutočnením pozorovaní vyučovacích hodín s používaním prostriedkov IKT aj bez ich používania. V teoretickej časti pojednávame o pedagogickej interakcii, o kompetenciách učiteľa a význame používania informačno-komunikačných technológií na vyučovaní, o trendoch implementácie IKT do vyučovania v štátoch EÚ, ako i na Slovensku. V experimentálnej časti príspevku sme na základe získaných údajov z pozorovaní vyučovacích hodín pracovného vyučovania (s použitím IKT a bez použitia IKT) analyzovali ich priebeh na základe stanovených faktorov. Zistené výsledky sme porovnali a vyvodili sme závery z hľadiska použitých prostriedkov vyučovania a diskutovali sme ich v kontexte výsledkov doteraz uskutočnených výskumov.

Abstract

The aim of this paper is to describe, research and verify whether and by what means IC Technologies enter the educational process in the subject Technical Education in the fourth school year at elementary school. The above-mentioned aim we fulfilled via observation of school lessons both with and without ICT tools. In the theoretical analysis we deal with pedagogical interaction, competences of a teacher and the meaning of using Information and Communication Technologies in the course of teaching process, contemporary trends in ICT implementation into the education in selected countries of the European Union and in Slovakia, too. Based on the collected data from our observations of the Technical Education lessons (with and without ICT tools), we analyzed their course in the experimental part of the work. We compared detected outcomes and consequently deduced conclusions from the point of view of used means and tools at the lessons. Finally, we discussed them in the context of outcomes of so far realized researches.

PROFESNÍ VZDĚLÁVÁNÍ V AUTOMOBILOVÉM PRŮMYSLU NA ZÁKLADĚ APLIKACE MODERNÍCH TECHNOLOGIÍ A INOVACÍ

VOCATIONAL EDUCATION IN THE AUTOMOTIVE INDUSTRY BASED ON THE APPLICATION OF MODERN TECHNOLOGIES AND INNOVATIONS

Mgr. Marek Volf, Univerzita Jana Amose Komenského Praha, Roháčova 63 Praha, e-mail: marek.volf@skoda-auto.cz

Abstrakt

Príspevek popisuje nově vznikající kvalifikační požadavky v oblasti profesního podnikového vzdělávání vycházející z působení nastupujícího technologického pokroku a inovací. Aplikací inovací je významně ovlivňována strategie, složení a organizační struktura lidských zdrojů. Tyto jevy mají dopad do složení a rozložení jednotlivých profesí, kdy dochází k změně poměru specializovaných technických profesí oproti dosavadním dělnickým profesím. Nové sofistikovanější technologie, vyžadují na jedné straně méně fyzické práce, ale více kvalifikace a znalostí. Príspevek vychází ze současných teoretických východisek profesního vzdělávání, ze kterých autor za pomoci rešeršního šetření nastiňuje možnosti zajištění si budoucího udržitelného rozvoje, ekonomického růstu a konkurenceschopnosti celého automobilového průmyslu založené na potřebě soustavně vzdělávaných a kvalifikovaných pracovních sil. Úspěšnost, udržitelnost a budoucnost celého odvětví bude záležet i na přijetí nových opatření zaměřených na přilákání kvalifikovaných pracovníků do oboru a na dalším efektivním využití stávajících pracovních sil, kterým bude nutno umožňovat další kvalifikace, tak aby mohli aktualizovat a rozšiřovat své kompetence a dovednosti. Na příkladu konkrétních robotických činností nahrazující manuálního dělníka je popsána i analýza činností jednotlivých profesí obsluhující nastupující technologii a činnosti profese vycházející z použití dosavadní technologie. Na výsledku analýzy jsou zjištěné výsledky zpracovány, popsány a shrnuty v závěru práce jako nově vznikající kvalifikační požadavky a trendy v podnikovém vzdělávání.

Abstract

The article describes emerging qualification requirements in the field of vocational corporate education based on the emerging technological progress and innovations. Applying innovations significantly influences the strategy, composition and organizational structure of human resources. These phenomena have an impact on the composition and distribution of individual professions where the ratio of specialized technical professions to the existing working professions is changed. On the one hand, new more sophisticated technologies require less physical labor, on the other hand, also more qualification and knowledge. The article is based on the contemporary theoretical foundations of vocational education, from which the author indicates, with the help of retrieval investigation, the possibilities of ensuring

future sustainable development, economical growth and competitiveness of the entire automotive industry based on the need of continuously educated and qualified workforce. The success, sustainability and future of the entire industry will depend also on the adoption of new measures aimed at attracting qualified workers in the field and further effective utilization of the existing workforce which will be allowed to have other qualification so that they can update and expand their competencies and skills. An example of particular robotic activities replacing a manual worker describes also an analysis of individual vocational activities operating the emerging technologies compared to vocational activities using the existing technologies. The results found in the analysis are processed, described and summarized at the conclusion of the work as emerging qualification requirements and trends in corporate education.

FYZICKÁ PŘÍSTUPNOST ZÁKLADNÍCH ŠKOL V KONTEXTU INKLUZIVNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

PHYSICAL ACCESSIBILITY OF PRIMARY SCHOOLS IN THE CONTEXT OF INCLUSIVE EDUCATION

Mgr. Martin Vrubel, Ph.D., Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, Institut výzkumu inkluzivního vzdělávání, Poříčí 7, 603 00 Brno, e-mail: vrubel@ped.muni.cz

Abstrakt

Příspěvek navazuje na širokou odbornou diskusi o inkluzivním vzdělávání. Na rozdíl od většiny publikovaných výzkumů zabývajících se inkluzním prostředím škol se však nezaměřuje na fungování třídy, či postoje učitele, vedení škol a rodičů, ale na neméně důležitou fyzickou připravenost budov českých škol. Přestože je bezbariérovost školních budov též významným podpůrným opatřením definovaným ve vyhlášce vyhlášky č. 27/2016 Sb., zůstává často v pozadí zájmu odborné veřejnosti. Cílem příspěvku je představit analýzu přístupnosti budov českých škol, informuje o úpravách, které jsou realizovány nejčastěji a přináší informaci o nejčastějších chybách v přístupnosti školních budov. Školní budovy byly analyzovány metodou terénního mapování, kritéria bariérovosti vychází z vyhlášky č. 398/2009 Sb. o bezbariérovém užívání staveb a specifických potřeb studentů s postižením.

Abstract

The paper builds on a broad professional discussion on inclusive education. However, this paper is different in that it does not focus on the functioning of the classroom or the attitude of the teacher, school leadership or parents. The paper focuses on the physical accessibility of Czech schools for students with disabilities. Although the accessibility of school buildings is an important support measure defined in Decree No. 27/2016 Coll., It often remains in the interest of the professional public. The aim of the paper is to present an analysis of the accessibility of Czech school buildings, inform about adjustments that are most often implemented and provide information about the most common mistakes in the accessibility of school buildings. School buildings were analyzed by the field mapping method, the criteria of barrier are based on Decree No. 398/2009 Coll. on barrier-free use of buildings and the specific needs of students with disabilities.

VYBRANÉ PROBLÉMY VYSOKOŠKOLSKÉHO VZDELÁVANIA – NÁMETY NA RIEŠENIE V KONTEXTE ANALÝZY ZÁVEREČNÝCH PRÁC Z KURZU VYSOKOŠKOLSKEJ PEDAGOGIKY

SELECTED PROBLEMS OF HIGHER EDUCATION – SUGGESTIONS FOR SOLUTION IN THE CONTEXT OF ANALYSIS OF THE FINAL THESES FROM THE HIGHER EDUCATION PEDAGOGY COURSES

PaedDr. Tímea Šeben Zatková, PhD., Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, Fakulta ekonomiky a manažmentu, Centrum pedagogiky a psychologického poradenstva, Tr. A. Hlinku 2, 949 76 Nitra, e-mail: timea.zatkova@uniag.sk

Abstrakt

Cieľom príspevku je na základe analýzy záverečných prác z kurzu vysokoškolskej pedagogiky realizovaného na Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre (SPU) v rokoch 2018-2019 identifikovať najčastejšie sa vyskytujúce problémy vo vysokoškolskej výučbe. Na základe analýzy sú sumarizované odporúčania a návrhy na realizáciu opatrení, ktoré by mohli zvýšiť kvalitu vysokoškolského vzdelávania na SPU.

Abstract

The aim of the paper is to identify the most common problems in university education based on the analysis of the final works of the university pedagogy course conducted at the Slovak University of Agriculture in Nitra (SUA) in 2018-2019. Based on the analysis are summarized recommendations and proposals for implementing measures that could improve the quality of higher education at SUA.

ZAČÍNÁ TO UŽ VE ŠKOLE MATEŘSKÉ...

IT STARTS ALREADY IN KINDERGARTEN...

Mgr. et Mgr. Lucie Zlámalová, Mendelova univerzita v Brně, Institut celoživotního vzdělávání, Zemědělská 5, 613 00 Brno, e-mail: foltova@mendelu.cz

Abstrakt

Příspěvek je věnován problematice dalšího vzdělávání učitelek mateřských škol. Klade si za cíl upozornit na aktuální stav v tomto opomíjeném segmentu našeho školství. Třebaže byly mateřské školy jakožto plnohodnotné vzdělávací instituce ustaveny zákonem teprve nedávno (Školský zákon, 2004) a zajišťují tzv. preprimární vzdělávání (dle mezinárodní klasifikace ISCED0), proměna dřívějších pečovatelek a vychovatelek na plnohodnotné pedagogické pracovníky zůstává na okraji zájmu odborné veřejnosti. Výzkumných statí věnovaných MŠ lze najít jen malou hrstku, většina studií zabývajících se dalším vzděláváním cílí na učitele ZŠ a SŠ. „Vzdělávání v předškolním období představuje rozvoj a kultivaci dítěte v celé jeho bohatosti a šíři jeho osobnosti, je ovšem specifické a od modelu školského vzdělávání se významně liší“ (Opravilová, Kropáčková, 2016, s. 42). Přesto mj. přetrvávají legislativně podpořené (Zákon 563/2004 o pedagogických pracovnících) nejednotné požadavky na kvalifikaci učitelek, stejně jako na Slovensku, ovšem zcela oproti ostatním evropským státům (Baďuríková, 2012), kdy je v našich zemích dostačující středoškolské vzdělání. Cílem průzkumného šetření je zmapovat zejména postoje učitelek k dalšímu vzdělávání a zvyšování kvalifikace, způsoby výběru vzdělávacích akcí a jejich reflektované aktuální potřeby. Byly osloveny MŠ v okrese Brno-venkov nejčastěji pomocí e-mailu. Data jsou vyhodnocena jednoduchými statistickými metodami, v případě uzavřených otázek mají výsledky deskriptivní charakter a jsou uvedeny četnosti odpovědí. Otevřené otázky jsou zpracovány pomocí kvalitativní obsahové analýzy. Z výsledků mj. vyplývá, že učitelky preferují kratší semináře a kurzy, vybírané spíše nahodile než na základě promyšleného plánování a ačkoliv považují celoživotní vzdělávání za potřebné a důležité, nejsou příliš spokojeny. Možné důvody jsou v textu diskutovány.

Abstract

The paper is devoted to the issue of further education of kindergarten teachers. It aims to draw attention to the current situation in this neglected segment of our education system. Although kindergartens have been established by law as full-fledged educational institutions recently (Education Act, 2004) and provide so-called pre-primary education (according to ISCED0), the transformation of former caregivers into full-blown pedagogical staff remains marginal. Research articles devoted to kindergartens can be found in only a handful, most studies on continuing education target primary and secondary school teachers. “Pre-school education represents the development and

cultivation of a child in all its richness and breadth of personality, but it is specific and significantly different from the model of school education” (Opravilová, Kropáčková, 2016, p. 42). Yet, among other things, the legally supported (Act 563/2004 on Educational Workers) still lacks uniform qualification requirements for teachers, as in Slovakia, but in contrast to other European countries (Baďuríková, 2012), where secondary school education is sufficient in our countries. The aim of the survey is to map in particular the attitudes of teachers towards further education and qualification improvement, ways of selecting educational events and their reflected current needs. They were approached by kindergartens in the Brno-venkov district mostly by e-mail. The data are evaluated by simple statistical methods, in the case of closed questions the results are descriptive and the frequency of answers is given. Open questions are processed using qualitative content analysis. The results show, among other things, that teachers prefer shorter seminars and courses, chosen randomly rather than through sophisticated planning, and although they consider lifelong learning necessary and important, they are not very satisfied.

Název: **Sborník abstraktů z mezinárodní vědecké konference ICOLLE 2019**
Editoři sborníku: Alena Bendová, Michal Šimáně
Vydavatel: Mendelova univerzita v Brně, Zemědělská 1, 613 00 Brno
Tisk: Vydavatelství Mendelovy univerzity v Brně, Zemědělská 1, 613 00 Brno
Vydání, rok: První, 2019
Počet stran: 96
Náklad: 100 ks
ISBN 978-80-7509-673-9

Publikace neprošla jazykovou úpravou.